

Naiskuvia japanilaisessa mangassa.

Analyysi neljän ikäryhmän sarjakuvista

Jussi Knuutti

Pro gradu -tutkielma

Kirjallisuus

Taiteiden ja kulttuurin tutkimuksen laitos

Jyväskylän yliopisto

Kesä 2012

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta – Faculty Humanistinen	Laitos – Department Taiteiden ja kulttuurin tutkimuksen laitos
Tekijä – Author Knuutti Jussi	
Työn nimi – Title Naiskuvia japanilaisessa manga-sarjakuvassa: Analyysi neljän ikäryhmän sarjakuvista.	
Oppiaine – Subject Kirjallisuus	Työn laji – Level Pro gradu -tutkielma
Aika – Month and year Kesäkuu 2012	Sivumäärä – Number of pages 59 + liitteet
<p>Tiivistelmä – Abstract</p> <p>Tämä pro gradu -tutkielma tarkastelee naiskuvaa neljässä japanilaisessa manga-sarjakuvassa, ensimmäisissä osissa kirjasarjoista <i>Naruto</i> (1999-), <i>Fruits Basket</i> (1999-2006), <i>Oh! My Goddess</i> (1988-) ja <i>Happy Mania!</i> (1996-2001). Kyseiset sarjakuvat on valittu sillä perusteella, että ne ovat tunnettuja ja suosittuja esimerkkejä neljästä tärkeästä japanilaisesta ikäluokittelusta – tyttöjen, poikien, nuorten miesten ja naisten manga-sarjakuvista. Tutkimuksen tarkoituksena on myös vertailla eri ikäryhmille ja sukupuolille esitettyjä naiskuvia.</p> <p>Tutkimus käyttää laadullisen tutkimuksen sisällönanalyysin metodeja ja toimii feministisellä otteella. Työssä tarkastellaan feministisen naiskuvatutkimuksen historiaa ja feminismiin joitakin yleisiä periaatteita Toril Moin (1985) yleiskatsauksen mukaan. Tutkimus analysoi sekä sanallisesti että kuvallisin esimerkein teoksissa esiintyviä, tekijän mielestä merkittäviä naiskuvia.</p> <p>Tutkimuksessa löydetään monenlaisia naiskuvia, mutta seksuaaliset ja romanttiset sekä jollakin tavalla alistetut ja ympäristöään heikommat naiskuvat ovat tavallisia. Keskinäisessä vertailussa eri ikäluokitteluiden välillä löytyy jonkin verran erilaisia naiskuvia, mutta suppea katsaus neljään sarjakuvaan tuhansista mahdollisista ei vielä kykene tekemään erityisen suurta eroa.</p>	
Asiasanat – Keywords Sarjakuva, manga, feminismi, naiskuva, laadullinen tutkimus, japani	
Säilytyspaikka – Depository JYX-tietokanta	
Muita tietoja – Additional information	

Sisällysluettelo

1. Johdanto
 - 1.1 Metodi
 - 1.1.1 Sisällönanalyysi
 - 1.2 Aineisto
 - 1.2.1 Manga, lyhyt yleiskatsaus
 - 1.2.2 Mangon demografinen jaottelu
 - 1.2.3 Käsiteltävät sarjakuvat lyhyesti esiteltyinä
 2. Naiskuva ja naiskuvatutkimus
 - 2.1 Naiskuva
 - 2.2 Feministinen kuva-analyysi: Analyysiprosessi Moin mukaan
 3. Naistyyppjä Japanilaisissa sarjakuvissa
 - 3.1 Kawaii - söpöys
 - 3.2 Moe, söpöyden ilmentymä
 - 3.3 Tsundere ja yandere, kaksoisluonteenpiirteet
 - 3.4 Fanservice, tirkistelyä miesfaneille
 - 3.5 Mahou Shoujo, taikatyttö
 4. Tutkimus
 - 4.1 Ennakkoasenteeni
 - 4.2 Tutkimuksen suorittamisesta
 5. Analyysit
 - 5.1 Kuva-analyysit, yksittäisiä sivuja
 - 5.1.1 *Oh! My Goddess, 1. kirja*
 - 5.1.2 *Fruits Basket, 1. kirja*
 - 5.1.3 *Naruto, 1. kirja*
 - 5.1.4 *Happy Mania, 1. kirja*
 6. Yhteenvetoja
 - 6.1 *Oh! My Goddess!*
 - 6.2 *Fruits Basket*
 - 6.3 *Naruto*
 - 6.4 *Happy Mania*
 - 6.5 Ikäkategorioiden naiskuvien vertailua
 7. Päätäntö
- Lähdeluettelo, Liitteet

1. Johdanto

Tässä tutkimuksessa on tarkoitus, melko suppeasti, tutkia naiskuvaa muutamassa japanilaisessa sarjakuvassa eli mangassa. Kohdetekstit ovat strategisesti valittuja esimerkkejä. Tässä tutkimuksessa käytetään laadullisen tutkimuksen, tarkemmin sanoen sisällönanalyysin metodeja. Naiskuvien analyysissä on keveästi feministinen ote, ja se tukeutuu feministiseen kirjallisuudentutkimukseen.

Olen kiinnostunut mangasta osittain länsimaisesta sarjakuvataiteesta poikkeavien kulttuuristen piirteiden takia. Manga on tämän vuosituhannen aikana tullut suosituksi osaksi länsimaista nuorten populaarikulttuuria, ja sitä on sanottu jopa Japanin tärkeimmäksi vientituotteeksi kulttuurin alueella - sekä yritykseksi kostaa, moraalittomuuden levittämiseksi, Japanin tappio Toisessa maailmansodassa, kuten eräät amerikkalaiset uskonnolliset fanaatikot väittävät. Suomessakin manga on etenkin tyttöjen suosiossa, eikä sitä vielä ole akateemisesti juurikaan tutkittu, ainakaan suhteessa sen suosioon nuorison ilmiönä.

Olen valinnut tutkimuskohteekseni naiskuvan mangassa, koska olen tasa-arvon kannattaja ja huolissani siitä, miten naisia esitetään sarjakuvissa (niin japanilaisessa kuin länsimaisessakin - ero ei ole niin suuri kuin voisi luulla). Manga on jo ehtinyt herättää närkästystä ja huolta suomalaisissakin moraalinvartijoissa, lähinnä pedofiilisten huhupuheiden takia, todennäköisesti vailla suurempaa ymmärrystä itse sisällöstä.

Japanilaista naiskuvaa sarjakuvissa voisi helposti pitää pelkästään taantumuksellisen konservatiivisena tai seksuaalisuuden täyttämänä, mutta erilaisuuttakin esiintyy. Suurin osa mangasta on kaupallista massatuotantoa, hieman kuin länsimainen Harlekiini-tyyppinen kioskikirjallisuus, mutta paljon laajemmassa mitassa. Toki ennakkoluulot ovat sarjakuvien seurana kaikkialla maailmassa, ja taiteen nimissä voidaan – tai voitaisiin – toki esittää epämiellyttäviäkin asioita vapaasti. Niinpä, on siihen joko taiteellisia perusteita, tai sitten vain laskelmoitua asiakkaisiin vetoamista ja shokkiarvoa, manga esittää sellaisia asioita, joita ainakaan länsimainen valtavirtasarjakuva ei tällä hetkellä voisi esittää. Tämä on sekä sen voima että uhkakuva sen suosiolle länsimaissa – ja myös Japanissa, riippuen siitä, miten paljon länsimaiden mielipiteet tulevaisuudessa Japanin kehitykseen ja japanilaisiin vaikuttavat.

1.1 Metodi

1.1.1 Sisällönanalyysi

Tämä tutkimus on yleisnimityksellään laadullinen tutkimus, aristotelismin lapsi, jossa maailmaa katsotaan ymmärtävän, ei selittävän, luonnontieteellisen, linssin lävitse. Metodologinen pohja on hahmotettu Tuomi & Sarajärvi 2002 mukaan. Laadullinen tutkimus on kattokäsite monenlaisille tutkimusperinteille (Tuomi & Sarajärvi 2002, 147).

Pyrin liittämään oman tutkimukseni fenomenologis-hermeneuttiseen perinteeseen. Kyseisessä perinteessä esiymmärrys, aiemmin jo ymmärretty, tutkittavasta aiheesta liitetään ymmärrykseen, vasta tutkiessa saatuun syvempään tietoon asiasta. Voi sanoa, että minulla on melko suuri esiymmärrys sarjakuvien (niin japanilaisten kuin ulkomaalaistenkin) lukemisesta ja vahvasta käsityksestä siitä, minkälaista naiskuvaa niissä esitetään ja mihin asioihin tämä perustuu ja mistä se johtuu. Haasteena tutkimuksessani onkin esiymmärrykseni muokkaaminen ja esittäminen tieteellisesti hyväksyttävässä muodossa (Tuomi & Sarajärvi 2002, 34-36).

Laadullinen tutkimus, sisällönanalyysi, on menetelmä, jossa nimensä mukaisesti tutkitaan kieltä ja kuvaa kommunikaation välineenä sekä kielen teokseen tuottamaa sisältöä (Tuomi & Sarajärvi 2002, 48).

Analyysin eteneminen tapahtuu suunnilleen siten, että kerätään aineisto, päätetään mikä tässä aineistossa on kiinnostavaa (tässä siis naiskuva) ja pysytään tiukasti siinä. Kyseisen kiinnostuksen mukaan aineistosta koodataan ylös mielenkiintoisia ja merkitseviä asioita sekä erotetaan ne muusta aineistosta analyysin materiaaliksi. Nämä asiat pelkistetään alakategorioihin (esim. seksististä naiskuvaa, patriarkaalista naiskuvaa jne.) ja ryhmitellään teemoittain yläkategorioihin (yksinkertaistettuna voisi olla esim. vanhakantainen naiskuva, länsimainen naiskuva jne.) joiden avulla tehdään vertailevaa analyysia ja kirjoitetaan yhteenveto. Tämä on *aineistolähtöistä* analyysia (Tuomi & Sarajärvi 2002, 93-94, 97, 102, 110).

Fenomenologis-hermeneuttinen tutkija tiedostaa sen, että hänen ennakoasenteensa

tutkittavasta aiheesta vaikuttavat tutkimukseen joka tapauksessa ja niiden auki kirjoittaminen ja analyysin aikana tiedostaminen on suotavaa. Auki kirjoituksella voi yrittää havaita omien ennakkoasenteidensa vaikutuksen tulkintaan ja yrittää siten tehdä tekstistä objektiivisempaa (Tuomi & Sarajärvi 2002, 98).

1.2 Aineisto

Aineiston suuri määrä ei ole olennaista laadullisessa tutkimuksessa. Laadullinen tutkimus ei pyri tekemään tilastollisesti yleistettäviä tuloksia, vaan kuvaamaan tietyn ilmiön toimintaa, ja tulkitsemaan sekä ymmärtämään sitä (Tuomi & Sarajärvi 2002, 87). Koska olen tutkimassa mangan naiskuvaa, aineiston valinnassa olen ajatellut käyttää omasta mielestäni tavallisia, tunnettuja ja suosittuja esimerkkejä eri ikäryhmille suunnatuista manga-sarjakuvista, yhden kappaleen ikäryhmää kohden, jotka myöhemmin määrittelen nuorten poikien, nuorten tyttöjen, nuorten aikuisten miesten ja aikuisten naisten ikäryhmiksi (shounen, shoujo, seinen, josei). Tämä ei ole omaa keksintöäni, vaan perustuu teosten markkinoinnissa ja luokittelussa yleisesti käytettyihin termeihin. Kyseiset termit löytyvät usein jopa sellaisten sarjakuva-kokoelmalehtien nimistä, missä useimmat mangat ensi kertaa julkaistaan (esimerkiksi Shounen Jump, Shoujo Beat)

Eri ikäryhmien mukaan ottaminen on mielestäni tarkoituksenmukaista, jotta voidaan nähdä ja tutkia, tulevatko niissä naiskuvan esittämiseen liittyen eri painotukset tai eri teemat esille, mitä yhdistäviä teemoja niiden välillä on, esiintyvätkö tietyt teemat vain tietyissä kategorioissa ja muuta sellaista.

1.2.1 Manga, lyhyt yleiskatsaus

Manga on yksinkertaisesti määriteltynä japanilaista sarjakuvaa. Paul Gravettin mukaan mangassa sekoittuvat japanilainen henki ja länsimaiset opit (Gravett 2004, 18).

Tämä on tavallista. Japani oli ikiajat eristäytynyt yhteiskunta, joka joutui avautumaan lännelle, amerikkalaisten sotilaallisen mahdin pakottamina vuonna 1853. Pian monisatavuotinen shogunaatti hajosi, ja uusi keisari Meiji alkoi pakkomodernisoida maata kaikin mahdollisin tavoin – mallia otettiin kaikkialta Euroopasta. Toisen maailmansodan jälkeen vauhti vain kiihtyi – amerikkalainen kapitalismi ja poliittinen järjestelmä kopioitiin Japaniin, miehittäjien hyväksynnällä ja myös pakottamana (Gravett 2004, 10).

Nykymerkityksessään, ja nykyisessä muodossaan olevana, mangan piirtäminen alkoi iuuri tällöin - jonkin aikaa toisen maailmansodan jälkeen. Amerikkalaiset miehitysjoukot kuljettivat mukanaan Japaniin lukuisia sarjakuvia, ja amerikkalaisen sarjakuvan muoto, kuva ja sana otettiin kuvaamaan japanilaisille ominaisia aiheita (Gravett 2004, 10).

Kuvataide sinänsä ei tietenkään ollut japanissa länsimaisten tuomaa, ja manga-sarjakuvalla on monia kotimaisia esimuotoja ja esikuvia. Jo alun perin Kiinasta tulleet kanji-kirjoitusmerkitkin olivat aluksi hyvin konkreettisia, selkeästi merkittyänsä muistuttavia piirroksia, ajan kuluessa jatkuvasti abstraktoituvia kuvia, ja tyyllisesti jollakin tapaa sarjakuvan kaltaisella kuvataiteella on ikivanha historia Japanissa. Nykyistä sarjakuvaa ilmaisultaan muistuttavan taiteen voi ajoittaa ainakin jo 1200-luvun kuvakääröihin, ja etenkin monella tapaa mangan esimuotona pidettävään 1600-luvun *ukiyo-e*- puupiirrostaiteeseen.

Ukiyo-e ei ollut ”korkeaa” taidetta. Puupainokuvat kuvasivat groteskia – nautintojen maailmaa, katujen elämää. Samoin yksittäiset eroottiset *shunga*-piirrokset ja *yokai*-kauhukuvat ovat kuvastoltaan nykyisen mangan kaltaisia. Kuitenkaan ilman länsimaista vaikutusta ja länsimaisten piirrosten tuloa Japaniin ei mangaa olisi syntynyt. Meiji-uudistusten hengessä, jo ennen varsinaista mangaa, kopioitiin ja mukailtiin 1800-luvun ja 1900-luvun alun englantilaisia yhden kuvan pilapiirroksia ja amerikkalaisia sanomalehtistrippejä (Gravett 2004, 18-21).

Mangan tyyllinen isä on ennen muita Osamu Tezuka, jota voidaan pitää lännen Walt Disneyhyn verrattavana henkilönä. Japanilainen sarjakuva oli kriisiytynyt toisen maailmansodan tuhoissa, ja se tarvitsi uudistamista, murtautumista pois mainituista Meiji-ajan yhden kuvan pilapiirroksista ja yksinkertaisista stripeistä. Toisen maailmansodan jälkeen tämä varhainen muoto alkoi kadota, ja tilalle tuli amerikkalaisten miehitysjoukkojen mukanaan tuomana ns. Amerikan kultakauden (1940-luku) sarjakuvien vaikutus.

Sodan jälkeen maahan tulleet amerikkalaiset sarjakuvat ja elokuvat sekä niiden korkea laatu tekivät Tezukaan suuren vaikutuksen ja hän halusi aiheuttaa samanlaisia tunteita ihmisissä. Tezuka alkoi kehittää suuria, monipuolisia tarinoita ja kuvata inhimillisen elämän kaikkia tunteita, surua ja iloa. Hän näki itsensä ohjaajana – Tezuka itse otti hyvin vahvasti vaikutteita Walt Disneyn 1940-luvun animaatioista, ja sovitti Disneyn piirrostyylin japanilaiseen maailmaan. Sarjakuvan yksittäiset kuvat vaihtoivat

kuvakulmia ja kokoa, sinkoilivat sinne tänne, aivan kuin elokuvan yksittäiset ruudut. Osamu Tezuka sai omia jäljittelijöitä, jotka jatkoivat, muokkasivat ja jalostivat Tezukan Disneyltä muokattua tyyliä edelleen eteenpäin. Tezukan voi sanoa luoneen animen ja mangan sellaisena kuin nykyään ne tunnetaan (Gravett 2004, 24-30).

Merkillepantavaa on, että sanalla *manga* on monen mielessä yhteys tietynlaiseen tyyliin, pelkistettyyn, selkeälinjaiseen, itämaisen ihmisenäkemyksen mukaan silmiä korostavaan piirrostyyliin ja on olemassa japanilaista sarjakuvaa, joka ei ole ”manga-tyyliin” piirrettyä. Moni länsimainen maallikkolukija ei osaisi kutsua tällaista sarjakuvaa mangaksi. Lisäksi termin määrittelyä haittaa se, että mangan valtava maailmanlaajuinen suosio on viime vuosikymmenten aikana luonut suurin piirtein samalla manga-tyylillä piirrettyä, samankaltaista tematiikkaa seuraavaa sarjakuvaa kaikkialta maailmasta, etenkin Yhdysvalloista, Taiwanista ja Etelä-Koreasta, mutta jonkin verran myös Euroopasta ja Suomesta. Suomalaisia mangantekijöitä, jotka ovat suurelta osin nuoria naisia tai tyttöjä, voi nähdä esimerkiksi *Finnmanga*-kokoelmassa tai sarjakuvalehti *Jysäyksessä*.

1.2.2 Mangan demografinen jaottelu

Yleensä japanilainen manga ilmestyy ensimmäistä kertaa sarjakuvalehdissä, jatkotarinoina, josta ne sitten kootaan kirjan muotoon. Tavallisesti nämä lukuisat sarjakuvalehdet on jaoteltu virallisiin julkaisukategorioihin, oletetun yleisön iän ja sukupuolen mukaan. Tämän takia niissä julkaistu manga perii nämä kategorisoinnit, joiden mukaan ne esimerkiksi kaupoissa myöhemmin hyllytetään (ei siis vaikkapa länsimaisessa mielessä kapeamman genren tai tekijän mukaan kuten yksilökeskeisemmässä länsimaisessa kulttuurissa)

Tämän prosessin takia hyvin moni manga kategorisoituu ikään kuin luonnollista tietä ”tyttöjen” tai ”poikien” (tai aikuisten naisten / aikuisten miesten) sarjakuvaksi, vaikka on toki olemassa mangaa ja niitä julkaisevia sarjakuvalehtiä, jotka ovat virallisesti laajalle yleisölle tehtyjä. Kategorioita sinänsä voi miltei pitää miltei erillisinä genreinä, vaikka toki mangaa luetaan myös kohdeyleisönsä ulkopuolella ja esimerkiksi dekkarigenreen kuuluva teos voi aivan hyvin kuulua poikien (esim. *Detective Conan*), tyttöjen (esim. *Zodiac P.I.*) tai eroottisen mangan kategoriaan.

Tutkimuksessa tuleekin tarkoituksenmukaiseksi tutkia naiskuvaa eri kategorioiden sarjakuvissa ja vertailla niitä keskenään (miten esimerkiksi miesten ja naisten manga-

sarjakuvien naiskuvat eroavat toisistaan). Joitakin kategorioiden yleisessä käytössä olevia nimiä, joita tässä tutkimuksessa käytän ovat *shounen* (少年), noin 8-18 -vuotiaille pojille tarkoitettua sarjakuvaa, *shoujo* (少女), saman ikähaitarin tytöille tehtyä sarjakuvaa, ja *seinen* (青年) joka kohdistuu vanhempiin teineihin ja nuoriin miehiin - suunnilleen kolmenkymmenen vuoden ikään asti. *Josei* on aikuisten, yli 20-vuotiaiden naisten mangaa. Tutkimuksen kannalta tärkeät kategoriat ovat myös miesten pornografinen manga *seijin* (成人) (nk. hentai) ja *yaoi* (やおい) etupäässä vanhemmalle naisyleisölle tarkoitettu ”poikarakkaus”, homoseksuaalinen romanttinen manga.

1.2.3 Käsiteltävät sarjakuvat lyhyesti esiteltynä

Naruto (ナルト) Kishimoto Masashi 1999- Shueisha. Transl. Katy Bridges 2003 VIZ Media.

Genre: Shōnen. (Pojat)

Japanin fantasiamaailmassa, jonka asukkaista fantastisen suuri prosentti vaikuttaa olevan ammatiltaan ninjoja ja jonka ninjataidot sisältävät silkkaa ylikuonnollista magiaa, Konohagakuren kylässä asuu nuori poika, Naruto. Hänen sisällään on kylää aiemmin terrorisoinut demoni, jonka edellisen sukupolven suurninja lukitsi vastasyntyneen lapsen sisään. Suurninjan tarkoituksena oli, että tämän uhrauksen vastapainoksi poikaa kunnioitettaisiin pelastajana, mutta kuten ihmisluonto on, aikuiset jotka asian tietävät pelkäävät ja halveksivat poikaa – ja lapset, jotka eivät tiedä, ovat kopioineet käytännön ja pilkkaavat ja kiusaavat Narutoa.

Tämän vuoksi Naruto hakee hyväksyntää ja huomiota väärillä keinoilla, kuten vandalismin ja olemalla ninjojen koulun luokan pellenä. Naruto asetetaan kolmen muun nuoren ninjan harjoittelutiimiin ankaran opettajan alle, kun sisällissota uhkaa ninjojen maailmaa. Naruton suurin halu on päästä itse suurninjan paikalle, jolloin kaikki ainakin kunnioittaisivat häntä. Kuten on tavallista, tarina laajenee yhden kylän asioista suurta maailmaa koskettavaksi eepokseksi, jossa jatkuvasti taitavammaksi kehittyvä Naruto ja hänen kumppaninsa kohtaavat niin inhimillistä kuin ihmistä muinaisempaakin pahuutta. Sarja jatkuu edelleen ja on tällä hetkellä menossa osassa 60.

Oh! My Goddess (ああっ女神さまっ Ā Megami-sama) Fujishima Kousuke 1988-Kodansha. Suom. Suvi Mäkelä 2007 Egmont.

Genre: Seinen. (Nuoret miehet / haaremi)

Nuori mies Keiichi Morisato, jolla ei ole onnea rakkauden saralla (selitys on, että koska hän on lyhyt) soittaa vahingossa väärään numeroon, ja päätyy jumalattarien apulinjalle, jossa toteutetaan soittajan yksi toivomus. Jumalatar Belldandy (Verdandi, norjalaisesta mytologiasta, mihin muutkin yliluonnolliset hahmot erittäin, erittäin löyhästi perustuvat) tulee kysymään mitä Keiichi mahtaisi haluta toivoa. Tämän valitettua rakkausongelmiaan Belldandy ihmettelee, kuinka Keiichillä voisi olla tytöistä pulaa, jumalattarena kun näkee, että Keiichi on hyvä mies kaikin puolin. Keiichi esittää (uskomatta oikeasti, että näin kävisi) toivomuksen, että Belldandy pysyisi hänen luonaan ”ikuisesti.”

Toivomus toteutuu, tietystikin, ja jumalatar jää Keiichin luo. Keiichi asuu vain pojille tarkoitettussa yliopistoasuntolassa ja lentää sääntöjen rikkomisen takia ulos.

Muutenkin yhtäkkiä ilmestynyt jumalatar aiheuttaa jatkuvaa, melkoista selittelyä ja peittelyä, ettei totuus Belldandyn olemuksesta selviä ulkopuolisille. Urakkaa ei helpota se, että Belldandyn melko raisut siskokset saapuvat paikalle, ihmetellen miksi heidän kiltti ja ihana siskonsa on jäänyt tämän kurjan ihmisen luokse.

Aikanaan Keiichin ja Belldandyn pakotettu yhteiselo muotoutuu rakkaustarinaksi, vaikka vaikeuksia sen tielle pinotaan kaikkialta, Keiichi kun joutuu toivomuksensa takia sekaantumaan yliluonnollisiin piireihin, ja jumalattarien ja demonien sekä jumalattarien keskinäisiin ristiriitoihin. Lisänimitys haaremi tulee siitä, että tämänkaltaisissa manga-kirjoissa sankarin ympärillä yleensä parveilee naisia, jotka joko yrittävät tai yrittävät välttyä joutumasta suhteeseen sankarin kanssa. Siitä huolimatta, yleensä, lopulta vain yksi tietty valittu voi mennä sankarin kanssa naimisiin. Myös näissä yliluonnollisissa piireissä on yllättävän paljon kauniita naispuolisia jumalattaria, valmiina toteuttamaan kaikki Keiichin toiveet, vaikka sitten pelkästään Belldandya näpäyttääkseen. Sarja jatkuu edelleen ja on tällä hetkellä menossa osassa 44.

Fruits Basket (フルーツバスケット *Furūtsu Basuketto*) Takaya Natsuki 1999-2006
Hakusensha. Suom. Antti Kokkonen 2008 Sangatsu Manga.

Genre: Shoujo. (Tytöt)

Juonitiivistelmä

Orpopyttö Tooru Honda asuu teltassa ja elää kurjasti yksinhuoltajaäitinsä kuoleman jälkeen. Tilanteestaan huolimatta Tooru on kohtelias, mukautuvainen, erittäin kiltti ja epäitsekäs – täydellinen japanilainen nainen, voisi ehkä sanoa.

Rikkaan Sooman suvun vesa, luokkakaveri Yuki, ottaa Toorun asumaan perheen kartanoon – ja vastineeksi Tooru toimii kotiapulaisena, siivoojana ja yleisenä kodin hengettärenä. Monissa manga-sarjakuvissa on mukana fantastisia elementtejä, ja sattuupa nytkin olemaan niin, että Sooman suvun yllä on kirous – he muuttuvat kiinalaisen horoskoopin eläimiksi aina stressaantuessaan tai ollessaan heikkoina – tai kun vastakkainen sukupuoli halaa heitä, mikä aiheuttaa tietysti monia epämukavia slapstick-tilanteita. Suku on itse voimaton kirouksensa edessä, joten Tooru päättää vapauttaa heidät siitä – etenkin Yukin serkun Kyon, johon Tooru aikanaan rakastuu. Kirjasarjan lopussa Kyo vapautuu kirouksestaan, kun myöntää rakastavansa Tohrua, mitä ei ole uskaltanut sanoa, peläten aiheuttavansa tuskaa hänelle. Sarjassa on lukuisia kurjia vanhempia, ja huonoja vanhempien ja lasten välisiä suhteita.

Sarja on päättynyt ja sisälsi 23 kirjaa.

Happy Mania (ハッピーマニア *Happi Mania*) Anno Moyoco 1996-2001 Shodensha.
 Transl. Shirley Kubo 2003 Tokyopop.

Genre: Josei. (Naiset)

Juonitiivistelmä

Kayoko Shigeta, ”twenty-something” nuori nainen, tyypillinen Cosmopolitanista ja rakkausnovelleista elämänohjeensa löytävä henkilö, käyttää isoimman osan sekä työ- että vapaa-ajastaan rakkauselämänsä puuttumisen vatvomiseen ja sen seikan murehtimiseen. Isoin syy rakkausvaikeuksiin on Kayokon huono itsetunto ja vielä huonompi arviointikyky miesten suhteen.

Työpaikan Takahashi olisi kunnan mies, ja rakastaisi Kayokoa kovasti, mutta tämä ei liian nörttimäisenä kelpaa. Kayokon unelmamaailmassa miehen, ainakin sen oikean, tulisi olla lähes saavuttamaton, häntä itseään parempi. Kayoko kohtaa useita miehiä jotka pettävät häntä, tai ovat mieleltään järkkyneitä – ja Kayoko itse yrittää viedä poikaystäviä vaikka työtovereiltaan ja on muutenkin mukana treffimarkkinoilla ”kaikki keinot käy”-asenteella.

Kun viimein näyttäisi siltä, että hän voi päästä suhteeseen Takahashin kanssa, tämä lähtee Yhdysvaltoihin opiskelemaan, eikä kaukosuhde Kayokolle kelpaa. Lopulta Kayoko on yhtä yksin kuin alussakin.

Sarja on päättynyt ja sisälsi 11 kirjaa.

2. Naiskuva ja naiskuvatutkimus

2.1 Naiskuva

Mielestäni yleisesti ottaen naiskuva on se tapa, tyyli ja esille pano, millä teoksen naispuoliset henkilöt tuodaan näkyviin. Teoksen naiskuva muotoutuu siitä, miten ja millaisina naiset ja naisten tekemät toimet kuvataan, minkälaisina ympäristö naiset näkee, mitä naisissa arvostaa, mitä odotuksia ja vaatimuksia (erityisesti) naisille asetetaan, millä tavalla naiset ajattelevat ja mitä mielipiteitä heillä on, vai kuullaanko niitä lainkaan.

Kuten monet muutkin sosiaaliseen elämään liittyvät teemat, arviointiin ja analyysiin liittyy helposti tietynlainen subjektiivisuus; naiskuva nähdään yleensä aikaansa ja sosiaaliseen ympäristöönsä tiukasti sidonnaisena, joko vanhentuneena tai uudistuksellisena, peilautuneena analyysin tekijän oman ajan arvioihin.

2.2 Feministinen naiskuvatutkimus

Tämä tutkimus on tehty jollain tapaa feministisellä otteella, ja tutustuminen feministisen naiskuvatutkimuksen historiaan Toril Moin (1985) mukaan on paikallaan.

Keskeinen teos feministisen naiskuvatutkimuksen historiassa on Moin mukaan *Images of Women in Fiction: Feminist Perspective* (1970). Teos tutkii 1800- ja 1900-lukujen sekä mies- että naiskirjailijoiden teoksia. Toril Moin mukaan teos on erittäin kriittinen useimpia kirjailijoita kohtaan, sillä se väittää että heidän kirjansa eivät luo todellisia naishenkilöitä. Naiskuvatutkimus ymmärtää lukemisen olevan tekijän elämän ja lukijan välistä viestintää. Sellaisena se ei ole arvovapaata, eikä mitenkään voi olla, sillä moni yhteiskunnallinen ja sosiaalinen vaikutus muokkaa sitä asemaa, mistä kirjailija kirjoittaa. Tämän takia *Images* vaatii kirjailijaa ilmoittamaan suoraan oman puolueellisuutensa ja näkökulmansa. Moin kritisoi tätä ajatusta siitä, että emme voi täysin välttää ennakkoluulojamme ja täydellisesti tiedostaa, mistä näkökulmasta väitämme olevamme kirjoittamassa (Moin 1985, 59-61).

Images of Women -teoksessa on keskeistä, että sen mukaan kaikki naiskuvat kirjallisuudessa (siihen asti) ovat vääriä, eivätkä ole ”todellisia”. Todellisuus ja oikean

naiskokemuksen esilletuominen on tärkein päämäärä naiskuvan teossa. Tämä tietenkin johtaa valtavan yksityiskohtaiseen ja pikkutarkkaan realismiin. Mielestäni tämä selkeästi myös tarkoittaa, että mies ei voi kirjoittaa hyväksyttävää naiskuvaa, kenties poikkeuksena naisesta mieheksi muuttuneet transseksuaalit. Moi kritisoi tätäkin lähtökohtaa, huomauttamalla, että ultrarealismi olettaa, että taiteen *pitäisi* heijastaa todellisuutta yksityiskohtaisesti, ikään kuin kirjoittaminen olisi vain todellisuuden toisintamista, jonka voi siis siten tehdä joko väärin tai oikein. Samalla *Images* on tietysti vihamielinen modernismia kohtaan, sillä se yrittää irrottautua todellisuudesta, formalistisesti kiinnittyen muotoon, ei historian tai sosiologian ”totuuteen.” Luonnollisesti tästä seuraa se, että feministinen kirjallisuudentutkimus arvostaa – näiden periaatteiden mukaisesti ainakin - vain realismia ja vieläpä naturalismia (Moi 1985, 61-63).

Ymmärrän itse tämän ajatuksen todennäköisen taustan. Feminismi, myös kirjallisuudessa, ei ole ensi sijassa teoreettinen suuntaus, vaan poliittinen liike, jonka tarkoitus on murtaa miesten ylivalta. Koska he käyvät tällaista taistelua, kaikki on sille taistelulle alistettua. Naiskuva, joka ei kuvaa todellisuutta, ei tietenkään voi tässä taistelussa auttaa, joten se ei ole feministisesti arvokasta. Moi kritisoi tätä jotenkin naiivia näkemystä, enkä itsekään hyväksy näin täydellistä kirjallisuuden yksinkertaistusta. Luulisi, että hyvää (ja huonoa) naiskuvaa voi kirjoittaa vaikka se ei liittyisi todellisuuteen. Lisäksi kirjallisuudella pitäisi olla myös taiteellinen arvo (Moi 1985, 63-64).

Myöhemmin Cheri Registerin myötä (1975) vaatimus todellisuudesta laajeni siihen, että kirjailijoiden on esitettävä positiivisia roolimalleja, samastuttavia vahvoja naisia – tässä on tietysti ristiriita äärirealismin kanssa – eräitä inhorealistisia teoksia, kuten Joycen *Odyseusta* kritisoitiin nyt siitä, että sen liian tarkasti kuvattuja naisia ei voi ihailla. Feministitkin voivat vajota siihen ansaan, että realismi on hyvä asia, kunhan se on miellyttävää. (Moi 1985, 64-66)

Joka tapauksessa manga sisältää – ja japanilainen taide yleensäkin – niin paljon fantastista materiaalia, taikuutta ja yli- tai epäinhimillisiä olentoja, että ainakin varhaisvaiheiden naiskuvatutkimus hylkäisi sen, ja kritisoiisi esimerkiksi jumalatar Belldandyä, täysin hänen luonteestaan riippumatta jo siksi että hän ei ole todenmukainen naiskokemuksen tuote. Tällainen kapea teoreettinen lähtökohta täytyy voida ylittää.

Haluan vielä seuraavassa eritellä yleisemmin joitakin Moin ja hänen siteeraamiensa feministien keskeisiä ajatuksia feminismistä. Feminismin perusajatus on, että naisten

asemaan ja yhteiskunnalliseen elämään – ja myös kirjallisiin naiskuviin – on vaikuttanut patriarkaatti, joka tarkoittaa miesten ylivaltaa maailmassa. Ylivalta on määritelty omilla ehdoillaan feminiiniset luonteenpiirteet naisille kuuluviksi. Feministi tietää kaikki naiset biologisesti naisiksi, mutta ei välttämättä feminiinisiksi. Feministien mielestä termit maskuliininen ja feminiininen eivät viittaa todelliseen eroavaisuuteen fyysisessä maailmassa. Feminiinisyys on standardisoitu tiettyihin ominaisuuksiin patriarkaatin toimesta, jotka ajatellaan luonnollisiksi ominaisuuksiksi kaikille naisille, mistä seuraa, että nainen, joka ei ole patriarkaalisten määritelmien mukaan feminiininen, on myös epäluonnollinen (Moi 1985, 12-13, 55, 82).

Moin kirjan mukaan feministien mielestä ajatus sukupuolten perustavanlaatuisesta eroavaisuudesta on peiteltyä seksistisyyttä. ”Naiseksi ei synnytä, naiseksi tullaan”, kuuluisa feministi Simone de Beauvoir on sanonut (Moi 1985, 31, 110).

Rogers (1966) määrittää Moin kirjassa naisvihan syiksi seuraavat: 1. Seksuaalisuuden hylkääminen ja syyllisyys siitä 2. Reaktion perinteistä ritarillisuutta ja muuta miesten harrastamaa naisten ihannoitua vastaan ja 3. puhtaan patriarkaalisen motiivin – tiedostetun tai tiedostamattoman halun pitää naiset miesten alistamina (Moi 1985, 44-45).

Ellmannin (1968) mukaan käytämme sukupuolisia analogioita kaikkialla, ja ymmärrämme ilmiöitä sukupuolierojen perusteella. Ellmann väittää nykymaailmassa miehen fyysisen voiman merkityksen, ja naisten synnytyskyvyn olevan merkityksettömiä, mutta en näkisi itse asian olevan niin (Moi 1985, 51). Miehen suurempi fyysinen voima on kuitenkin alun perin ollut dominanssin pohja. Perheväkivalta elää kodeissa vahvana, ja lukuisissa kehitysmaissa nainen on sukupuolensa vanki. Cixousin (1975) mukaan tällaisia patriarkaatin luomia binäärisiä mies/nainen vastakohtapareja ovat esimerkiksi aktiivinen / passiivinen, kulttuuri / luonto, päivä / yö ja järki / tunne, joissa jälkimmäinen on feminiininen, heikompi, hallittavampi, väistyvä ominaisuus. Tällainen vastakohtaisuus hakee legitimitettä ja ”luonnollisuutta” naisen alisteiseen asemaan, ja asettaa miehiseksi nähdyt ominaisuudet valokeilaan – feministit mieluummin ehkä sanoisivat, että asettaa järjen ja kulttuurin miesten yksityisomaisuudeksi, mitä sen ei kuuluisi mitenkään luontaisesti olla. Järjestys, yhtenäisyys ja selkeys ovat maskuliinisten korkeakulttuuriemme arvostamia asioita. Nainen taas edustaa irrationaalista, kaoottista ja pirstoutunutta. Yritän löytää mangasta esimerkkejä näihin vastakohtapareihin, jos mahdollista (ibid. 122, 176).

Miespuolisten tekijöiden naiskuvat Ellmannin (1968) mukaan ovat usein tiettyjä

feminiinisiä stereotyyppioita, joissa esiintyvät ainakin seuraavat piirteet: Passiivisuus, epävakaisuus, kuuliaisuus, henkisyys, irrationaalisuus ja alistuvuus – ja tiettyjä hahmomalleja, kuten noita tai äkäpussi (Moi 1985, 52).

Patriarkaalinen ideologia antaa kuvaa siitä, että luovuus on miespuolinen ominaisuus. Siksi myös mies oli se, joka loi kuvan siitä mitä naisen tulisi olla – ihannainen oli passiivinen, mukautuvainen ja epätsekäs – hyvä vaimo ja palvelija siis (Moi 1985, 74-75).

3. Naistyyppejä japanilaissa sarjakuvissa

3.1 Kawaii, suloisuus Japanin tavaramerkkinä

Suunnilleen 1970-luvulta lähtien söpöys (*kawaisa*) on ollut tärkeä japanilaisen populaarikulttuurin piirre, mikä pitää sisällään sekä viihteen, vaatetuksen, ruoan, lelut, ulkonäön, käyttäytymistavat kuin käytöspiirteetkin. Jonkin aikaa sitten itse Japanin ulkoministeriö pääministeri Taro Ason kaudella siunasi muutaman ”söpöyden lähettilään” viemään positiivista Japani-kuvaa muihin Aasian maihin.¹

Söpöys tarkoittaa suloksi ja hellyttäväksi piirrettyjen hahmojen lisäämistä hyvinkin erilaisiin yhteyksiin, sekä pukeutumista pastellisiin, kirkkaisiin väreihin, naisille ja tytöille joskus myös käyttäytymistä lapsenomaisella, viattomuutta ilmentävillä tavoilla.

Kuten seksikkyys ja kauneus on määritelty nyky-yhteiskunnassa länsimaalaiselle naiselle tavoiteltaviksi arvoiksi yhä nuoremmille ja nuoremmille, niin söpöys on samalla tavalla japanilaiselle naiselle ”tavoiteltavaa”.

Japanilaisille naisille ja koulutyttöille olla *kawaii* on hieman sama, kuin joillekin länsimaisille naisille olla seksikäs – itse asiassa se usein nimenomaan *rinnastuu* tähän – se tarkoittaa että on hyväksytty, viehättävä ja haluttava. Monille siitä tulee sosiaalisen elämän tärkein tavoite, ja siinä onnistuminen on naiseuden arvon mittapuu. Vaatetuksen lisäksi monien tällaisten naisten käytöksessään näkyy halu olla ”lapsellinen” – ”kawaiiiko” (kirjaimellisesti söpö lapsi) saattaa puhua vauvan omaisesti, kikattaa, kutsua itseään kolmannella persoonalla ja niin edelleen. Joskus tämä, samoin kuten korostettu seksikkyys länsimaissa, ei ole sosiaalisen hyväksynnän hakemista vaan laskelmoitu uran kannalta tehty liike – esimerkiksi japanilaisessa musiikkiteollisuudessa pitsinen söpöys tuntuu olevan vaatimus laulajan uralle siinä kuin täydellinen vartalo länsimaiselle mainstream-pop-naislaulajalle.

¹ <http://www.mofa.go.jp/announce/press/2009/2/0226.html>

3.2 Moe, söpöyden ilmentymä

Japanin armeijan uusin virallinen värväysjuliste, vastaa siis kotimaisia ”Tee työtä jolla on tarkoitus” – julisteita. Mustalla lukee suunnilleen ”nykypäivän työpaikka *moeille*.” *Moe* tarkoittaa tietynlaista, nuorta, ihanaa ja suloista animehahmoa, sellaista kuin kuvan tyttöhahmot.² *Moen* yhteydestä seksuaaliseen loliconfantasioihin kiistellään kovasti, mutta *moen* sinänsä ei sanota olevan seksuaalista, vaan japanilaisen (miehen) halu kiintyä ja pitää huolta jostakin turvallisesta, viattomasta, kiltistä työstä.

Japanilaiseen söpöyden kulttiin liittyy läheisesti käsite *moe*. Käsite kuvaa naispuolista, lähes aina hyvin nuorta hahmoa, joka eleillään, ulkonäöllään tai puheillaan tahattomasti luo tai yrittää luoda kuvaa avuttomasta, suojelun tarpeessa olevasta, suojeluhalu herättävästä olennot. *Moe* on melko lailla vain nuorten miesten viihdemuoto, *moe*-sarjoissa on vain tyttömäisiä naisrooleja ja tuskin edes tarinaa – se on tarkoitettu jatkuvaan tyydytyksen tuottamiseen. Tutkija Patrick Galbraith näkee *moen* miesten tavaksi käsitellä tunteita ja tavoitella feminiinisyyttä, mitä yhteiskunta ei länsimaissa tai Japanissa heille salli (Lehtinen 2011, 208-216).

² <http://www.mod.go.jp/pc/tokushima/posutaa.html>

3.3 Tsundere ja yandere, kaksoisluonteenpiirteet

Tsundere terminä on tietynlaisen luonteen määritelmä, joka tavallisesti sopii kuvauksena vähintään yhdelle minkä tahansa ihmissuhdesarjan tyttöistä. Tsundere on tyttö joka, joko humoristisesti tai vakavasti kuvattuna, fyysisesti kurittaa tai henkisesti kohtelee kaltoin rakkautensa kohdetta, ”osoittaen rakkauttaan lyömällä”.

Tämän jälkeen, usein silmänräpäyksessä tai ainakin päästyään yksin ihastuksensa kanssa tyttö alkaa hellitellä, punastella ja hoivata miestään, näyttäen ”todellisen pehmeytensä” kovan kuoren alla. Humoristisemmissä kuvauksissa tyttö saattaa jopa yhtäkkiä hätkähtää ja hämmästyä itse aiheuttamiaan vammoja ja alkaa hoitaa niitä hellästi, ikään kuin tohtori Jekyll ei olisi herra Hydestä lainkaan tietoinen.

Myös poika voi olla tsundere, mutta tämä on hyvin harvinaista. Samoin romanttisten sarjojen päähenkilö ja hänen todellinen rakkautensa, lopullinen romanssikohteensa eivät yleensä ole tsundereita. Tavanomaista on esimerkiksi se, että jos poika on päähenkilö, yksi häneen ihastuvista tytöistä takuuvarmasti on tsundere, mutta ei ”todellinen rakkaus”. Jos taas päähenkilö on tyttö, vähintään yksi kilpakosijatar on tsundere ja saattaa osoittaa sen päähenkilöäkin kohtaan.

Tsunderen ongelma psykologisesti on tietysti se, että se luo kuvaa bipolaarisesta, tunteittensa täysin vietävissä olevasta naisesta, joka heilahtelee puolelta toiselle kuin vuorovesi. Tsundereen suhtaudutaan toki usein humoristisella tavalla, mutta yhtä kaikki se on kuva suhteesta, jossa lyödään ja kohdellaan kaltoin, jonka jälkeen hymyillään ja syleillään, koska se on se todellinen minä, eikä yleensä paljon kiinnitetä huomiota juuri tapahtuneeseen väkivaltaan.

Yandere on paljon harvinaisempi ja kenties se pahempi sisko, kääntöpuoli, jossa tyttö näyttää aluksi käyttäytyvän lumoavasti ja suloisesti, mutta syvempi totuus on kuitenkin väkivaltainen, tasapainoton tai muuten vain häiriintynyt henkilö, yandere, joka pieksee tai muuten kohtelee kaltoin poikaystävänsä suljettujen ovien takana, tai hermostuttuaan jostakin melko pienestä asiasta. Esimerkkejä voi löytää vaikkapa sarjoista *School Days* tai *Higurashi*.

3.4 Fanservice, tirkistelyä miesfaneille

Satunnaisetkin mangan lukijat tunnistavat fanservice-skenaarion – oletetaan, että sarjakuva on esimerkiksi toimintasarja, jossa ei ole juuri ihmissuhteiden käsittelyä vielä ollut, eikä ainakaan minkäänlaista erotiikkaa. Yhtäkkiä, esimerkiksi, sankarit menevät kylpylään virkistäytymään, ”kamera” viedään naisten pukuhuoneeseen, ja näytetään kuinka naiset riisuutuvat, otetaan lähikuva huoneen isoimmista rinnoista, lähikuva tiukoista pikkuhousuista. Tilanteeseen ei liity mitään juonellista kehitystä, tai juonellista syytä esittää alastomuutta. Kyseessä on *fanservice*, materiaali jonka ainoa tarkoitus on kiihottaa, huvittaa tai herättää (mies)katsojien huomiota.

Tällainen ajoittainen fanservice, pieni hetki kerran tai kaksi jaksossa, ehkä muutaman jakson välein, on uskomattoman tavallista japanilaisissa manga-sarjakuvissa ja animeissa, riippumatta tarinan aiheesta tai sen henkilöiden iästä. Luonnollisesti läheskään jokainen teos ei sisällä fanserviceä, mutta se on erittäin yleistä useimmissa miehille tai pojille suunnatuissa sarjoissa.

On tavallista että fanservice yhdistää alastomuuden, seksuaalisuuden ja farssimaisen huumorin länsimaiselle käytännölle hyvin oudolla tavalla. Isojen rintojen heilumisesta vasten milloin minkäkin sankarin kasvoja, selkää tai päätä revitään irti kaikki huumori mitä voidaan, ja lyhyissä hameissa kuljeskelevat sankarittaret hyppivät, hyökkäävät tai kiipeävät aina juuri sopivassa kulmassa pikkuhousujen ja ylikorostettujen seksuaalisten attribuuttien näkymiseen. Nämä ovat *ecchi*-sarjoja, pikkutuhmia, kevyteroottisia, missä juonelliset kuviotkin saattavat muotoutua sen mukaan, millaisilla juonikuvioiden kehityksillä saadaan helpoiten näytetyksi mahdollisimman paljon heiluvia rintoja ja pikkuhousuja. Tällainen naisten jatkuva seksualisointi tietysti värittää helposti mangon naiskuvaa ihmisten silmissä. Joissain tapauksissa nämä fanservicea tarjoavat tytöt ovat seksuaalisesti aktiivisia petoja, läntisen miehen unelmanaisia, mutta hyvin usein erittäin viattomia, jotka eivät välttämättä ymmärrä tekemäänsä vaikutusta, kirkuvat nolostuneena kun sankari tunkeutuu huoneeseen kun he ovat pukeutumassa, kompastuvat kömpelösti (kömpelyys on söpöä, ja söpöys on aina tavoiteltavaa seksikyyden ohella), kaatuvat alastomana sankarin päälle, ymmärtämättä lainkaan miksi tämän kasvot ovat niin punaiset.

Monille japanilaisille miehille turvalliset naiset ovat juuri ne viattomat ja omasta seksuaalisuudestaan tietämättömät, jotka odottavat miestänsä sängyllä posket

punastuneina.

3.5 Mahou Shoujo, taikatyttö

Mahou Shoujo on taikatyttö, naispuolinen nuori päähenkilö, jolla on tai joka saa maagisia voimia. Muodonmuutos tavallisesta tytöstä taikatytöksi on olennainen osa tarinaa. Niinpä satua Tuhkimosta voidaan pitää henkisenä esiäitinä, jossa on mukana tärkeä taianomainen muutos prinsessaksi. Taikavoimat eivät itsessään ole juonellinen väline, ellei niillä tehdä jotakin, ja yleensä niitä käytetään jonkinlaisten ongelmien ratkaisuun tai uhkien torjumiseen. Toiminnallisemman osuuden rinnalla käydään Teräsmies / Clark Kent – dikotomista tavallisen tytön elämää, käsitellen romantiikkaa, tytön kehitystä naiseksi ja vanhenemisen sekä aikuistumisen problematiikkaa. Kehitys aikuisten maailmaan voi, realistisesti, olla vaikea ja tuskallinenkin, ja nämä novellit voivat avustaa nuorta naisenalkua siinä. Luonnollisesti kaikki näiden sarjojen tytöt ovat prinsessoja heidän tulevat miehensä prinssejä, ja romanttiset ajatukset ja rakkaus ovat tärkein osa tyttöjen elämää, mutta näinhän asia on Disneynkin elokuvissa tai miltei kaikessa länsimaisessa tytöille suunnatussa viihteessä.

Sailor Moon ei ole vanhin, mutta on kenties tunnetuin, merkittävin ja suosituin taikatyttösarja. Sarjassa ei ole välttämättä girl poweria feministisessä länsimaisessa mielessä niinkään paljoa, mutta sen päähenkilöt ja toimijat ovat tyttöjä, eivätkä mieshahmot ole kovin merkittäviä. Tuhkimo-muodonmuutos on mukana, ”rakkaus” tärkeää, ”rakkauden voimalla” voitetaan vastustajat. Päähahmot ovat siviilielämässään hyljeksittyjä tai epäsuosittuja, mutta he pystyvät antamaan vastustajilleen anteeksi – mikä selvästi koskettaa ”pahojen olentojen” sydäntä (Lehtinen 2011, 79-82).

Lehtinen nousee korkealle sanoessaan että ”Sailor Moonilla on naisen kaikki eri roolit” ja nämä roolit ovat, toisaalta melko perinteisiä - ”prinsessa, koulun tyhmyri, äiti, pyhimys.” Siinähan tulevat suoraan kolme Eevan olomuotoa. Lehtisen mielestä kirjasarjan suosiot liittyvät ”naisellisiin ansioihin (...) maailma jossa rakkaus voittaa vastoin kyyninen oikea maailma. Kerrotaan yleisölle sitä, mihin yleisö haluaa uskoa” – myöhemmät taikatyttötarinat ovat tavallisesti myös huomattavasti kyynisempiä ja traagisempia. Lehtisen mielestä taikatyttösarjat antavat naisille kuitenkin oikeuden olla aktiivinen toimija, ja korostavat omaa itseä ja itsenäisyyttä (Lehtinen 2011, 85-89).

4. Tutkimus

4.1 Ennakkoasenteeni

Mangan ja animen suosion kasvun myötä, länsimaisen mainstream-sarjakuvankin kuvallinen ilmiasu, samaten kuin laskemattomien harrastelija- ja kaupallisten piirtäjien tyyli on saanut paljon vaikutteita mangasta, ellei jopa kopioi jonkun mangapiirtäjän töitä suoraan. Tätä kehitystä ja sen mukanaan tuomaa, tai siitä johtuvaa japanilaisen kulttuurin ja japanilaiseen kulttuuriin liittyvien ”omituisuuksien” sekä japanofiilien esiintuloa on kritisoitu hyvinkin kärkevin sanoin ympäri maailmaa, etenkin internetissä, jossa japanilaisen tyylin ja kulttuurin esiinmarssia länsimaiseen maailmaan ei aina katsota hyvällä. Osan tästä kriittisyydestä selittää pelkkä rasismi tai oman kulttuurin ylemmydentunne. Monia ärsyttää korostettu pikkutuhmuus, alastomuus tai pöhköys. Usein ärsytystä aiheuttavat eräät mangan henkilöhahmojen hyvin tavalliset luonteenpiirteet, jotka eivät sovi länsimaiseen mieskuvaan, kuten esimerkiksi mieshahmojen yletön melodramaattisuus ja tietynlainen apaattinen säälittävyys, niin sanottu ”angst”.

Sivistyneelle osalle suomalaista mielenlaatua japanilaisen sarjakuvan naiskuva esittäytyy melko epämiellyttävänä.

Harmillisia, epäilyttäviä arkkityyppejä vilisee minne katsookin; yltiöromanttinen typerys, miehistä riippuvainen haaveilija, macho-miesten armoilla tai seuralaisena oleva, ehkä näennäisesti vahva, mutta seksualisoitu, vähäpukeinen nainen – kaiken huippuna hyvinkin nuoriin henkilöihin liitetty, länsimaiselle ihmiselle vieras, epämiellyttävä seksuaalisointi.

Seksuaalisuuteen liittyvä karkea huumori ei toki ole länsimaisille ihmisille vierasta, ja sillä on toki vanhat perinteet keskiajalta asti. Siitä huolimatta mangan seksuaalinen, lapselliseltakin tuntuva miltei farssimainen huumori hätkähdyttää erityisesti.

Japanissa nuorillekin suunnatuissa teoksissa näkyy paljasta pintaa tai alastomuudesta ja alastomuuteen reagoimisesta puristettua huumoria, mikä ei länsimaissa ole lainkaan sallittua.

Japanilaiset pornografiset tai eroottiset mangat eivät kuulu tässä määriteltyjen

ennakkoluulojeni piiriin – seksuaalinen fetisismi ei yleensä esitä ”todellista” naiskuvaa – joku voi olla tosissaan tekemiensä porno-naiskuvien kanssa, mutta useimmiten se on mielestäni seksuaalista fantasiaa, jota on turha tuomita.

Ennakkoasenteet täytyy liittää normaaliin mangaan – niissä olettaisi myös naiskuvien olevan normaaleja ja arvokkaita siinä missä mieskuvienkin – tai että edes parodisia tai humoristisia naiskuvia ei lähdetä tekemään jotenkin halventavimmista lähtökohdista kuin parodisia mieskuvia.

On yksittäinen manga suunnattu mille sukupuolelle tai ikäryhmälle hyvänsä, yleisiin länsimaisiin ennakkoluuloihin vaikuttaa se, ettei moni tavallinen länsimainen ihminen vieläkään osaa nähdä sarjakuvia (tai animaatiota) jonain muuna kuin lapsille suunnattuna viihteenä, jolloin seksuaalisuuden kohtaaminen siellä herättää hämmennystä. Muoto siis herättää dissonanssia.

Mangan naiskuva ei kuitenkaan ole täysin yksiulotteisen seksualisoitu, vaikka se monelle päällimmäisenä mieleen jää. Yksi tärkeimpiä asioita määrittämässä mangan naiskuvaa samoin kuin ihmiskuvaa yleensäkin, niin kuin juonikuvioita, maailmankuvaa, kuvallista ilmiä – suorastaan kaikkea mahdollista – on fantasia. Seksuaalinen fantasia on ainoastaan osa tätä.

4.2 Tutkimuksen suorittamisesta

Sisällönanalyysin menetelmiä seuraten ja mukailten olen päättänyt jakaa tutkittavan aineiston episodeiksi, jollain tapaa juonellisen, tapahtumallisen tai ajallisen yhteyden sisältäviksi kokonaisuuksiksi, joissa lisäksi tutkimuskysymykseni mukaisesti tapahtuu jotain, mikä on mielestäni mielenkiintoista teoksen naiskuvan kannalta. Näitä episodeja voisi varovasti verrata näytelmän kohtauksiin, ja niiden pituudet saattavat vaihdella keskenään kovastikin. En siis analysoi jokaista kirjan sivua, vaan sellaisia episodeja, joilla on mielestäni naiskuvan kannalta merkitystä tai mielenkiintoa. En halua tulkita yksittäisiä paneeleita tai yksittäisiä kuvia, sillä naiskuva on sosiaalinen prosessi, joka muotoutuu kokonaisuudeksi yli silmänräpäyksellisten hetkien. Ensimmäinen analysoitava ”episodi” on, mikäli se naiskuvan kannalta mitenkään soveltuu, aina kirjan takakannessa oleva teksti, sillä sehän on usein ensimmäinen lukijan kosketus kirjan tapahtumiin ja voi vaikuttaa merkittävästi luku- ja ostopäätöksiin.

5. Analyysit

5.1 Kuva-analyysit, yksittäisiä sivuja

(Huomio! Mangaa luetaan oikealta vasemmalle, ylhäältä alas, joten ”ensimmäinen” kuva on aina oikealla yläreunassa, seuraava joko sen alapuolella tai samassa tasossa vasemmalla.)

5.1.1 *Oh! My Goddess.*

Oh! My Goddess, sivu 1

Sisälle sulkeutuva *otaku* eli animeen obsessiivisesti suhtautuva henkilö ja hänen pakkomielteensä eivät yleisesti ottaen ole asioita joita pidettäisiin positiivisina. Belldandy on kuitenkin kiltti jumalatar ja löytää siitakin positiivista, ikään kuin omistautuminen *mille tahansa* olisi positiivista. Ehkä siinä näkyy vain Belldandyn naiivius ja tietämättömyys ihmisten elämästä, kuten ensimmäisen kuvan kysymyksessä.

Keiichi ei ymmärrä kolmannessa kuvassa, mitä Belldandy tarkoittaa vaikka lukija kyllä ymmärtää – Belldandy voi nyt omistautua Keiichille, tämän maagisen toivomuksen takia, kaiken ikuisuuden ajaksi. Tämä vapaudenriisto ei missään vaiheessa ole jumalattarelle mikään ongelma. Belldandy vain hymyilee vinosti, ikään kuin vinkkaisi lukijalle, että Keiichi ymmärtää kyllä vielä.

Keiichi on ehdottomasti hyvä mies, mutta feministisesti ajatellen sinänsä voimakkaan ja ylimaallisen naisen omistautuminen miehelle on juonellisena perustana arveluttava. Belldandy on erittäin mukautuvainen ja epäitsekäs, feministien mielestä patriarkaatin luoma ihannenaisen kuva (Moi 1985, 74-75).

Oh! My Goddess, sivu 2

Ensimmäisessä kuvassa Belldandy Keiichin pienen onnettomuuden jälkeen syöksyy paikalle ja huutaa ”Oletko kunnossa?”

Tämä on aivan normaalia käytöstä. Toisessa kuvassa hän kuitenkin, kun Keiichin kyynärpäähän tulee pieni naarmu, reagoi dramaattisella ”Voi kauhea!”- huudolla. Ylireagoiva ja ylitunteellinen nainen on tavanomainen stereotyyppiä.

Kolmannessa kuvassa Belldandy on, pyytämättä, valmis parantamaan naarmun heti. Belldandyntä kiltteys on yksi hänen määrääviä luonteenpiirteitään, mutta tässä

heijastuu myös naisen palveleva aspekti. Lisäksi naisen rooli on yleensä, sellaisissakin sarjoissa joissa on olemassa yliluonnollisia elementtejä, olla parantaja, hoivaaja, elämän suojeleja ja niin edelleen. ”Aktiiviset” roolit, kuten soturin, taistelijan tai johtajan roolit, kuuluvat miehille. Ellmannin mukaan passiivisuus on tärkeä feminiininen stereotypia ja naisille annettu rooli (Moi 52, 74-75).

Neljännessä kuvassa näkyvä varsinainen parantamisen metodi on ruhjeen nuoleminen. Syljellä on tietysti antiseptisiä vaikutuksia, eikä ole kaukaa haettava, että jumalatar saattaisi parantaa tällä tavoin, myyttisessä mielessä, mutta mielestäni tässä on vain haettu halpaa hupia Keiichin nolostumisesta. Parantaminen olisi voinut toimia miten muutenkin tahansa, paitsi että tekijä on halunnut taas tuoda esille Belldandyn viattomuuden seksuaalisuuden suhteen. Viaton Belldandy on, myös kirjaimellisella tavalla, vapaa maallisista murheista, ja maallisista synneistä, naisen seksuaalisuushan on pelottava asia.

Oh! My Goddess, sivu 3

Megumi hymyilee lähes joka kuvassa ja on pirteä sekä avoin, eikä nolostu veljensä asioista kysymistä. Hän huolehtii luonnollisella tavalla siitä, miten veljen elämässä menee, mutta Belldandy'n vastaus on jotain odottamatonta. Belldandy ei tietenkään nimenomaisesti tarkoita, että olisi Keiichin vaimo – Keiichin tekemä toivomus ”ole aina rinnallani” pakottaa hänet tekemään niin – mutta Belldandy'n ilmeestä näkee, että tämä ei ole mitenkään surullista, aivan kuin jumalatar olisi koko ajan halunnut jonkun miehen roikkumaan mukaansa, ikuisuudeksi. Megumi on sen verran moderni nainen, että pitää tällaista omistautumista ”vanhanaikaisena” - mutta tämä on kuitenkin vaikuttava asia, positiivista veljen tulevaisuuden kannalta. Belldandy'n epätsekkyys ja tietynlainen

kohtaloon alistunut, tyytyväinen passiivisuus tulee kaikissa esimerkeissä jollakin tapaa esille.

5.1.2 Fruits Basket

Fruits Basket, sivu 1

Kuvan yksi teksti, joka aloittaa kirjan, viitannee tarinaan kiinalaisen horoskoopin eläinhahmoista, joiden hahmoihin Sooman suku oli ihmissusien tapaan kirottu, ja tarinaan siitä, miten hiiri huijasi itselleen kissan paikan jumalten joukossa ja jätti kissan ulos horoskoopista.

Tooru seisoo kuvassa kaksi telttansa ulkopuolella. Hän on iloinen ja pirteä, vaikka asuu yksin teltassa joutomaalla. Hänenhän täytyy aina ja joka tilanteessa selvitä ja jaksaa äitinsä muiston takia.

On merkillepantavaa, miten isoksi hänen silmänsä on piirretty, verrattuna esimerkiksi jäljessä seuraaviin Naruto-mangan kuviin. Naruto on poikien manga – Fruits Basket tyttöjen, ja tyttöjen mangassa tavanomaisesti silmät piirretään paljon isompina. Tämä saattaa japanilaisten mielestä lisätä hahmojen suloisuutta ja lapsenomaisuutta, mutta se tietysti lisää myös ilmeikkyyttä – poikien sarjakuvissa toiminta ja toiminnan kuvaaminen on tärkeämpää kuin psykologia ja ilmeet.

Viimeisessä kuvassa hänen äitinsä kuva näkyy teltan aukosta, epäjapanilaisessa itsevarmassa ja esille tuovassa asennossa, voitonmerkkiä näyttäen. Tooru puhuu ääneen äidilleen kuin tämä olisi läsnä, mikä tietysti osoittaa miten läheisiä he olivat ja äidin kuoleman vaikeutta nuorelle tytölle.

Fruits Basket, sivu 2

Tooru on kuumeisena vuoteessa Soomien luona ja muistelee mennyttä, jolloin oli myös kuumeinen ja sairas, silloin kun hänen äitinsä oli vielä elossa.

Ensimmäisessä kuvassa Toorun velvollisuudentunto on saanut hänet pulaan, kuten nykyhetkessäkin. Hän on ”taas” saanut kuumeen, joten hän on ilmeisesti monesti aikaisemminkin työskennellyt sairastumiseen asti. Hän on auttanut kotitöissä, tietysti omien koulutöidensä lisäksi, sairastumiseen asti.

Hänen äitinsä on nuorekas ja polttaa. Äiti ei selvästi ole mikään tiikeriäiti, vaan suhtautuu hyvin liberaalisti ja länsimaisesti, kannustavasti - ”Tee asiat omaan tahtiisi, rauhallisesti – saat toiset kyllä kiinni.”

Tämä ei ole tavallista japanilaista kasvatusta, missä uraputkeen laitetaan jo päiväkodissa ja kilpailu opiskelupaikoista on suunnattoman ahdistavaa.

Äidin opetus ei ilmeisesti mennyt perille kovin hyvin. Alakuvissa äiti on jo kuollut ja Tooru on ikään kuin ottanut äitinsä roolin asioiden tekijänä ja asioista huolehtijana itselleen, siitä huolimatta että hänen äitinsä teki ne häntä varten. Jonkun on tehtävä asioita kovalla tahdilla ja jatkuvasti. Tehtävä on nyt siirtynyt äidiltä hänelle ja laajentunut kenties liioitteluun asti – ainoastaan yliyrittäminen pelastaa kurjalta kohtalolta, ei tavanomainen ponnistelu.

Fruits Basket, sivu 3

Esitän tässä kuvaesimerkissä neljästä kirjassa hyvin lähekkäin olevasta sivusta kootun kollaasin, joka kuvaa aiemmin mainittua *tsundere*-ilmiötä. Ensimmäisellä sivulla Kagura Sooma on koputtanut ovelle, ja Tooru on käynyt avaamassa. Hän ehtii jo luulla että oven takana ei ole ketään, sillä Kagura Sooma on aidan takana piilossa. Yun sanoo hänen olevan ”muutaman vuoden (häntä itseään) vanhempi,” ja Yun on lukion ensimmäisellä, joten Kaguran pitäisi olla juuri täysi-ikäinen tai lähellä sitä. Siitä huolimatta hän on kenties kirjan lapsenomaisin henkilö.

Kuinka moni todella on niin ujo, että puhuu änkyttämällä ja piiloutuu vierailta

ihmisiltä aidan taakse? Ainakin joidenkin japanilaisten silmissä Kaguran ujo käytös, lapsenomaisuus ja vaatetus saa hänet vaikuttamaan somalta ja *kawaii*lta – tsundere on kaksipuoleinen olento.

Kagura näkee Kyoon, joka on lapsuudessa ”luvannut” tulla tämän sulhaseksi. Hän kutsuu Kyoota kun-hellittelypäätteellä ja on kynnelsilmäinen. Seuraavalla sivulla – ikään kuin sivun vaihto kuvaisi persoonallisuuden muutosta mekaanisella kytkimellä jossa on ”päälle” ja ”pois”- muodot – Kagura lyö Kyoota suoraan kasvoihin, ja tämä lentää sarjakuvamaisesti paperiseinästä läpi. Tooru on silmät pyöreänä hämmästyksestä – Yun ja Shigeru, toisen sivun kolmannessa ja neljännessä kuvassa näkyvät Sooman miehet, eivät – perheenjäsenen toiminta on heille jo tuttua, eikä mitenkään omituista. Heilahtelu suloisesta ja avuttomasta verenhimoiseen ja väkivaltaiseen on tavanomaista tsundere-

hahmoille.

Viimeisessä sivuesimerkissä tsundere palaa taas takaisin alkuasentoonsa. Kyoo on hakattuna maassa kuvassa yksi ja Kagura on hädissään ja huolissaan siitä, ”kuka” on lyönyt häntä – hän ei edes muista mitä on tehnyt. Mielenkiintoista kyllä hän selittää, että oli niin ”innostunut” ettei hallinnut tunteitaan, vaikka näytti ennemminkin siltä, että Kagura oli poissa toltaan, vihainen ja itkusilmin Kyoon tavatessaan. Tsundere on kuva naisesta tai työstä, joka on erittäin tunteellinen ja elää voimakkaasti tunteidensa kautta, eikä pysty hallitsemaan niitä. Tsundere on erittäin epävakainen olento ja helposti kiukustuva – jo 1800-luvun hysteria-ajatuksista lähtien naisten kyky hallita tunteitaan on miesten taholta asetettu kyseenalaiseksi.

5.1.3 *Naruto*

Naruto, sivu 1

Naruto on kokeessa esittelemässä ninjataitojaan opettajalleen. 1. kuvassa hän tekee ainoan kunnolla osaamansa ninjataidon – ”ninja-keskiaukeamantyttö” (ninja centerfold) illuusionsa.

Viettelevä asento, lentosuukko, iskee silmää, pitkät hiukset – nuorella pojalla on käsitys siitä, miltä nainen näyttää. Savu peittää strategiset paikat, mutta ei se shonen-mangassakaan täysin välttämätöntä olisi, muuten Naruto-nainen on alaston. Kun Naruto muuttaa itsensä naiseksi, ideana siinä on olla seksisymboli, koska sillä tavalla voi voittaa toisen miehen. Se voima naisessa on – miesten voimattomuus seksuaalisuuden ja

alastomuuden edessä. 4. kuvassa Narutoa naurattaa, hän on keppostelija. Kuka tahansa nuori häirikkö olisi hyvin tyytyväinen siihen, että saa opettajansa hämilleen. Lienee toki normaalia, että teini-ikäisten poikien käsitys naisesta on usein seksistinen, missä päin maailmaa tahansa.

2. kuvassa aikuinen opettaja sen sijaan on täysin lamaanutunut – alastoman naisen näkeminen on aikuisellekin miehelle liikaa, vaikka opettajana hän on esimiesasemassa. Tämä on tahdoton shokkiefekti, sillä opettaja tietää tässä kyllä, että kyseessä onkin Naruton illuusio ja että hän kykenee tällaiseen. Opettajan farssimainen kumoon sinkoava nenäverenvuoto kuvaa yleisesti mangan kuvakielellä seksuaalista kiihotusta, varsinkin sarjoissa joissa seksuaalinen kiihotus on esitetty jollain tavalla humoristisessa muodossa, kuten tässä esimerkissä selvästi on. Toki seksuaalisesta versovaa huumoria nähdään länsimaissa vaikka kuinka, myös suomalaisessa komiikassa, mutta tämänkaltaisen melko lapsellinen seksuaalinen huumori on jotenkin perijapanilaista manga-aiheista. Lisäksi länsimaissa ollaan erittäin tarkkoja seksuaalisen sisällön ja alaikäisille tarkoitetun median kanssa, varsinkin jos se on kuvallista.

Naruto, sivu 2

Ninjakolmikon on tällä sivulla ja edellisellä kerrottava itsestään jotain. Edellisellä sivulla Sasuke on sanonut, että hänen tehtävänsä on tappaa ”joku.” Kuvassa 1. on Sakuran reaktio, punastuminen, ja että Sasuke on cool. Oletettavasti siksi, että kyseessä on Sasuke, mikä tahansa mitä tämä suustaan päästää on cool. Toki alunperinhän ninjat olivat salamurhaajia – tätä kuvaa pehmennetään jokaisessa nuorille suunnatussa mediassa missä ninjoja esiintyy. Tässäkin teoksessa mielestäni ”ninjakuva” on sen verran fantastinen ja pehmennyt, että voi pitää omituisena tuollaisen kommentin ihailua – ninjat ovat enimmäkseen mystisiä hirviönmetsästäjiä ja kylänsä suojelejoita.

5. ja 7. kuvassa sekä Sakuran eniten vihaama ja eniten pitämä asia ovat poikia.

Käytännössä jokainen sana ja ajatus Sakuralta tämän kirjan aikana liittyy jollakin tapaa poikiin – joko Sasuken ihailemiseen tai Naruton inhoamiseen. Silloinkin kun hän on huolestunut itsestään, pääseekö kokeesta läpi, hän pelkää lähinnä sitä, että joutuisi eroon Sasuken ryhmästä. Sakura katsoo kulmiensa alta Sasukea päin kuvassa 5, mutta punastuu kesken ajatuksen kuvassa 6. Hän ei kykene nolostumiseltaan sanoa kenestä puhuu, mutta kykenee kyllä helposti sanomaan, että vihaa Narutoa, joka järkyttyy avoimesti. Rakkaus tuntuu olevan vaikeampi ja nolompi asia tuoda ilmi, kuin viha ja inho.

Naruto, sivu 3

Kuvassa 2 Sakura istuu murehtimassa, miten voisikaan valloittaa Sasuken seksikkyydellään, koska on niin alamittainen rinta ja takapuoli-osastossa. Kirjassa ei mietitä mahdollisia muita lähestymistapoja kiinnostumattoman pojan kiinnostuksen herättelyyn. Ajatellaanko, että nuoret pojat jotka tätä lukevat, ja jollainen Sasuke tietysti on, ei kuitenkaan mistään muustakaan olisi työssä kiinnostunut? Japanilaisessa tai aasialaisessa kulttuurissa vanhastaan eivät rinnat ja takapuoli ole merkittäviä attribuutteja— seksuaalisia osia toki, mutta eivät niin tärkeitä kuin länsimaissa tai sellaisia joiden koko olisi merkittävä – aasialaisilla naisilla on yleensä vähän kurveja. Länsimaiseen

suuntaan tapahtunut ns. kehitys on Toisen maailmansodan lopusta lähtenyt amerikkalaista vaikutusta ja amerikkalaisten / länsimaisten naisihanteiden Japanin valtausta, mikä on nykyisin melko täydellistä.

Tytöillä on usein minäkuva-ongelmia – Sakuraa häiritsee hänen iso otsansa, ainoa ”iso asia” hänessä. Tämä sarjakuva ei kovin syvällisesti aiheeseen mene.

5. kuvassa Sasuke on oikeasti Sasuken muodon illuusiotaioillaan ottanut Naruto – hän on kiinnostunut Sakurasta, vaikka Sasuke ei ole. Naruto katselee häntä – ja Sakura menee aivan noloksi ja katsoo sivuun häveliäästi.

5.1.4 *Happy Mania*

Happy Mania, sivu 1

Komea mies tulee kauppaan ja Kayoko ihastuu heti. Japanilaisessa kulttuurissa tunteiden peittäminen on perinteisesti hyvin tärkeää ja osa kasvojen säilyttämistä. Kayoko on selvästi modernimpi nuori nainen, joka ei välitä tai osaa peittää tunteitaan, ollen silmät suurina ja

punastuneena 2. kuvassa, kohdatessaan miehen katseen.

Ulkonäön tärkeys Kayokon suhteille, niin itsensä kuin kohteidensa kannalta, näkyy 3. kuvassa, kun Kayoko miettii onko ajellut jalkojansa – naisen itsensäkin mielestä karvat on oltava poissa että mies on kiinnostunut – tätä vaatimusta miehet itse ovat tietenkin korostaneet jo kauan.

Muuten melko realistisia fyysisiä kuvauksia sisältävässä mangassa on muutama epätodellinen sarjakuvallinen toiminta – ”mies vei jalat altani” on klisee, ja Kayokon romanttinen elämä tietysti seuraa kaikkia mahdollisia kliseitä täysillä, mutta kuka muka oikeasti pyörtyy rakkaudesta keskelle kaupan lattiaa?

”Sinun pitäisi olla töissä,” Takahashi sanoo. Kayokon kannalta katsottuna hän on töissä tavatakseen miehiä, joten vastuuntuntoa ei todennäköisesti juuri koeta.

Happy Mania, kuva 2

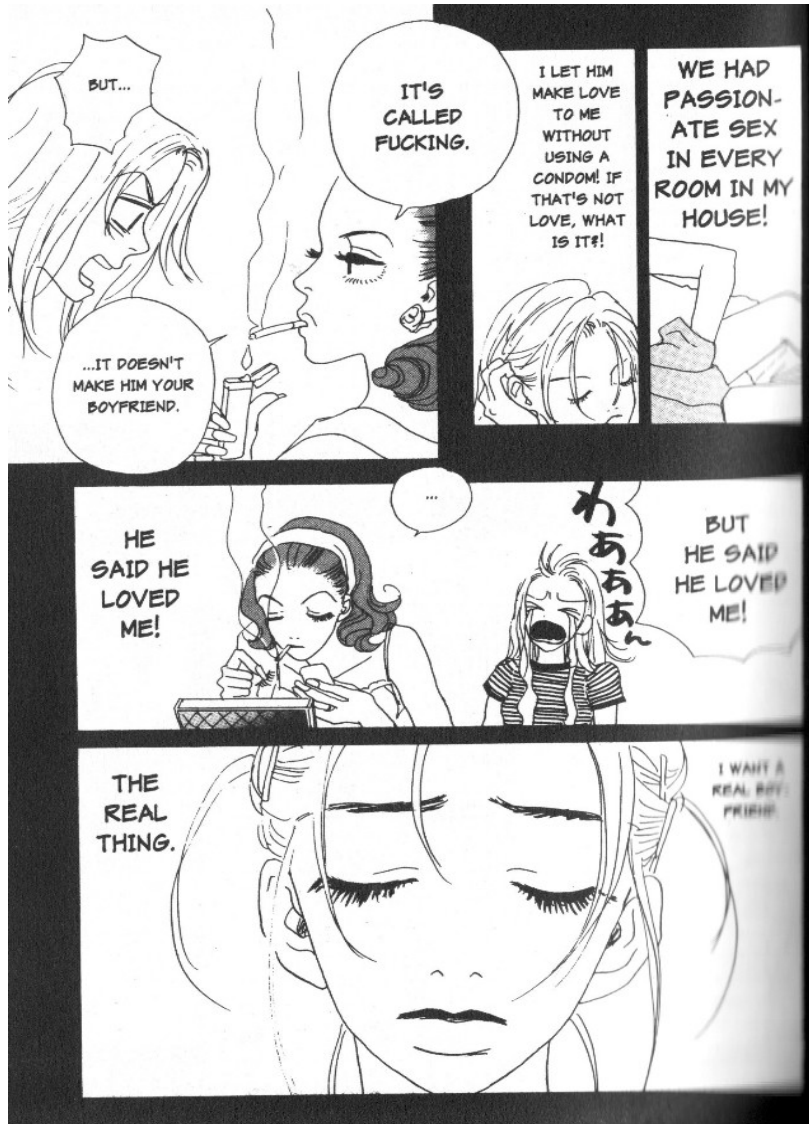
24

1. kuvassa Kayoko molla toisen tytön, jolla on komea mies mukanaan, ulkonäköä ja toteaa ettei tämä läheltä katsottuna niin kovin kaunis olekaan. Tällainen on tietenkin vähäpätöistä toimintaa, mutta koska Kayokon maailmankuvassa rumalla naisella ei ole asiaa olla yhdessä komean miehen kanssa, mahtaako hän olla pettynyt vai iloinen siitä, että nainen – hänen mielestään siis – onkin ruma.

Nämä ajatukset selvästi kaduttavat nuorta naista. 2. kuvan kierteiset taustaviivat ovat kuin myrskypilvet, jotka kuvaavat raivoa, taistelua itsensä kanssa. Ennen seuraavaa sisäistä dialogia on sanaton, tyhjä kasvokuva, jonka suurissa silmissä näkee äkillisen ymmärtämisen omasta itsestä. Huulet on kuvattu noin korostetusti, koska jonkin aikaa

sitten Kayoko on lainannut menevän tyttökaverinsa meikkiä, jonka kokee liian vahvaksi ja pelottavaksi hänelle itselleen. Ulkonäkö on keskeinen vaikuttaja Kayokon itsetunnolle, joten sen ajattelemisen huonoksi saa tytön tajuamaan miten kurja ja sekaisin hän oikeasti onkaan, ja se saa naisen kurkun kuristumaan. (Takahashi) sanoo ”näytät todella kauniilta tänään.” Kayoko melkein huutaa samassa kuvassa – hän ei ole kaunis sellaisessa mielessä, ja sellaisissa silmissä kuin haluaisi.

Happy Mania, kuva 3

Kayoko näyttää itsetyytyväiseltä ja vakaumukselliselta 2. kuvassa kun hän sanoo mahdollisesti typerimmän, tai hyväuskoisimman, lauseen mikä hänen suuhunsa on kirjassa pantu - ”jos se ei ole rakkautta että annoin hänelle seksiä ilman kondomia, niin mikä sitten?”

Voi kysyä, millaisen käsityksen rakkaudesta ja rakkauden olemuksesta tämä tuo esille? Onko miehen hyvin itsekkäisiinkin pyyntöihin on myönnyttävä jotta rakkaus säilyy tai on ”todellista.” Miten mahtaakaan olla, se ei ainakaan ole kovin tasa-arvoista.

Fuku polttaa ja meikkaa, eikä selvästi koe sellaista epäkohteliaana tai turhana toimintana toisen läsnä ollessa. Hänen vastauksensa on hyvin suora ja kiertelemätön. Fukulle pelkkä seksi ei tuo suhdetta. Tämä on varmasti totta, mutta varsinkin vanhoillisen Japanin kanssa suhteellisen uudenaikainen asenne. Kayoko katsoo vihaisena ja epäuskoisena – ”älä sano noin” – tyyliin Fukulle, hän ei halua kuulla tuomitsevaa dialogia. Tunnepurkaukset heilahtelevat hyvin nopeasti mikä ei tietysti ole sarjakuvan muodolle tai japanilaisten mangan tyyliä ajateltuna epätavallista. Fukulla on sarjassa poikaystävä, mutta oliko tämä henkilö se, jonka kanssa harrastettiin seksiä, ei ole tiedossa. Joka tapauksessa Fukulle suhde poikaystäviin on hyvin erilainen kuin Kayokolle, jonka on ”pakko” löytää se ainoa oikea. Kayokon preferenssi on toki se perinteisempi, todellisen rakkauden etsintä.

6. Yhteenvetoja

6.1 *Oh! My Goddess!*

(Analyysissä käytetty analyysitaulukkoja 1-10 ja kuva-analyysejä kohdasta 5.1.1)

Oh! My Goddess! luo melko monenlaisia naisen kuvia.

Belldandy, tarinan toinen päähenkilö, ja sarjan nimen jumalatar, on lempeyden ja naisellisen kiltteyden perikuva, joka on aina Keiichin, miehen tukena ja turvana. Belldandy huolehtii kaikista ja kaikkien, niin läheisten kuin tuntemattomienkin, hyvinvoinnista ja on empaattinen kaikkia kohtaan. Hänellä on toki toisaalta suuret voimat, mutta hän ei käytä niitä missään vaiheessa itselleen, vain muiden hyväksi, ja palvelee muita hymyillen ja tyytyväisenä.

Belldandy on toisaalta ylempänä kuin muut hahmot, jumaluutensa takia – hän useaan kertaan pelastaa henkiä ja ratkoo ihmisten vaikeita ongelmia, on erittäin kyvykäs, mutta silti alisteinen hahmo. Jumalattaren suuret voimat ovat hyvin samankaltaisia kuin Aladdinin lampun hengellä, joka on voimiensa orja – toivomusten toteuttaja, joka voi käyttää suuria voimiaan vain muiden hyväksi.

Eräässä episodissa ilman mitään oikeaa loogista yhteyttä Belldandy onkin äkkiä täysin voimaton, kun perverssi mies naulaa hänet alleen, ja yrittää suudella (tai kenties tehdä jotain muutakin). Tämä on ainoa kerta, jolloin Belldandy on selvästi peloissaan ja uhrin asemassa. Keiichi pelastaa hänet. Tarinan teemoihin nähden tämä on immersiota rikkova kohta, ikään kuin tekijä ei olisi voinut hyväksyä, että Belldandy on ilman varauksia Keiichiä suurempi – seksuaalinen valta on silti miehellä, ja nainen on alisteinen sen suhteen.

Seksuaaliseen valtaan liittyen, kun Keiichi melko pian kiinnostuu Belldandystä, rakkaus on ensin yksipuolista³, ja Belldandyn viattomuus tuodaan esille seksuaalisissa konteksteissa, usein. Seksuaalisesti viaton ja naiivi nainen, japanilainen himoittu stereotypia – turvallinen nainen, jonka oma seksuaalisuus ei tule vaarallisesti esille. Lisäksi kun suhdeteli tulee mukaan kuvioihin, Belldandyn alistuneisuus ja palvelijaluonne

³ Myöhemmissä osissa, luonnollisesti, ei enää näin ole. Yhtä luonnollisesti muutkin jumalalliset naiset alkavat kilpailla Keiichistä.

tuo uuden epämiellyttävän piirteen.

Belldandy on täydellinen vaimo perinteisessä mielessä – ilomielin palvelee, viaton, taitava – joku, mihin mies voi nojata turvallisesti. Itsenäisen pirteä Megumikin pitää Belldandynn toimintaa sopivan vanhanaikaisena, kun vaimoehdokkaasta on kyse.

Toisaalta taas Belldandyn kompetenssi ja sankaruus tekevät hänestä myös voimakkaan sankarihahmon, joskaan ei itsenäisesti aktiivisen sellaisen. Toisin kun naiset yleensä kuvataan, hän on erittäin älykäs, myös matemaattisesti.

Muut, vähemmän nähdyt naiset ovat yksiulotteisempia – Megumi, Keiichin sisko on pirteä, huoleton ja hymyilevä – täysin häpeilemätön käyttäessään Belldandyä opiskeluapuna ja veljeään asunnontoimittajana. Hän on kuitenkin toimelias ja aktiivinen, ja antaa itsestään sanavalmiin kuvan. Negatiivisemmin hän ei itse onnistu missään toimessaan – hän saa asunnon vain veljensä ja Belldandyn avulla, sekä teettää lopulta kaikki opiskelutehtävänsä Belldandyllä. Belldandy käyttääkin jumalvoimiaan saadakseen Megumin sisään yliopistoon nostaen tämän mieleen kokeessa tarvittavat asiat. Itsenäinen onnistuja ei ainakaan kyseessä ole.

Sayoko on stereotyyppinen saippuaopperan paha nainen, juonitteleva vamppi, itseään ensiksi ajatteleva, sydämiä särkevä, laskelmoiva viettelijä. Hänelle tärkeintä on asema ja hänen suosionsa miesten silmissä. Yrittää viedä Keiichin Belldandyttä, koska suosio mennyt Belldandyille tämän jumalallisen olemuksen takia - ei lainkaan koska haluaisi Keiichiä mitenkään erityisesti. Todennäköisesti hän jättäisi myöhemmin Keiichin kylmästi yksin, ja onkin aikaisemmin ollut kiinnostumatta hänestä, vaikka Keiichi yritti kerran pyytääkin häntä treffeille.

6.2 *Fruits Basket*

(Analyysissä käytetty analyysitaulukkoja 11-21 ja kuva-analyysejä kohdasta 5.1.2)

Fruits Basket on tytöille suunnattu kirja, ja sen päähahmona on tyttö. Lisäksi muita naispuolisia henkilöitä esiintyy paljon. Naiskuvaesimerkkien määrässä tuntuukin olevan loogiselta vaikuttava progressio – nuorten poikien kirjassa vähiten, nuorten miesten seuraavaksi, ja aikuisten naisten kirjassa eniten.

Tooru Honda, päähenkilö, on hiukan ristiriitainen hahmo länsimaisen liberaalisen katsannon mielestä. Tooru on toisaalta hyvin vahva hahmo, jolla on suunnaton, miltei

luterilainen työmoraali, suuri päättäväisyys saavuttaa unelmansa, ja iso itsekuri ja tahdonvoima. Hän kykenee asumaan teltassa yksin keskellä ei-mitään, vaikka on alaikäinen tyttö.

Toisaalta tämä kaikki muodostaa suuren kontrastin hyvin perinteisen naisen roolin ja perinteisten naisen rooliin ja naiseuteen liittyvien odotusten kanssa, niin Toorun itsensä kuin Sooman suvun miesten suunnalta.

Toorulla on ylikorostunut velvollisuudentunto, mikä on mielestäni negatiivinen naiseuteen liittyvä stereotypia. Hän kokee velvollisuudentuntoa äitiään kohtaan, joka huolehti hänestä kovasti ja on nyt kuollut. Tooru on juuri sellainen perinteisen uhrautuva nainen, joka tekee valtavasti töitä valittamatta ja ilman, että itse vaatii mitään. Hän ei ota mitään vastaan, koska ei halua jäädä kenellekään velkaa.

Tästä huolimatta, jos asiat eivät suju, hän syyllistää itseään, ajatellen että kaikki ongelmat johtuvat siitä, ettei hän tee tarpeeksi töitä.

Loogisesti Tooru on tämän takia helposti hyväksi käytettävä ja niin Soomat kuin hänen koulukaverinsakin käyttävät häntä hyväksi – eivätkä ehkä edes tietoisesti – Toorun luonne on se, että hän itse pyytämättä tekee töitä muiden puolesta.

Sooman miehillä on joitain mielenkiintoisia ajatuksia sukupuolirooleista. He ovat periaatteessa kunnollisia, kunniallisia ja auttavaisia – he suhtautuvat Tooruun ystävällisesti ja ottavat tämän muutta mutkitta kotiinsa asumaan, kun tämän teltta hajoaa. Talossa on kuitenkin perinteinen sukupuoli-jako – tai paremminkin sen puute – Talo on hyvin sotkuinen, koska siellä ei ole ”kukkasta” – miehet tarvitsevat naista pystyäkseen edes hoitamaan taloa. He ihailevat toisaalta Toorun päättäväisyyttä ja henkistä kanttia, mutta eivät ole sitä mieltä, että tytölle on kuitenkin sopivaa asua yksin teltassa. Tooru tukee itse roolitusta – hän ”pitää” kotitöiden pidosta, vaikka oman kokemukseni perusteella kukaan maailmassa ei pidä, eikä ”osaa muuta.”

Muistettakoon, että feministien mielestä ajatus sukupuolten perustavanlaatuisesta eroavaisuudesta on peiteltyä seksistisyyttä (Moi 1985, 31, 110).

Kotityöt riittävät – hän voi jäädä Soomille siivoamaan taloa ja olemaan ”kukkasena” – jotenkin hänen on velkansa takaisin maksettava. Kiltteyttä ei voi ottaa vastaan ilman vastavuoroista uhrautuvaisuutta.

Toinen huolestuttava perinteinen sukupuolistereotypia tulee eräältä Toorun sukulaismieheltä, kun Tooru on palannut hetkeksi aikaa isoisänsä luokse asumaan – sukulaiset ovat huolissaan, kun tämä on äskettäin asunut vieraiden miesten luona ja siten

pilannut suvun maineen – on naisia tavattomasti lukitseva ja alistava asia kehitysmaissa, että katsotaan suvun maineen olevan *tyttöjen* käytöksen varassa ja tyttöjen menemisiä pitää siksi valvoa ja hallita.

Toorun äidilläkin, joka on yksinhuoltajaäiti ja joka on pirteästi pitänyt huolta Toorusta tehden silti ankarasti töitä, on mielenkiintoinen opetus luottamuksesta. Äiti kertoi Toorulapselle, että useimmat ihmiset epäilevät kuin luottavat ja on helpompaa epäillä kuin luottaa. Tämä on varmasti totta.

Siksi on arvokasta, että kykenee luottamaan ja erityisesti, ja mainitusti, *tytön* täytyy luottaa muihin – siten hän voi olla elämässä ”jonkun”, ilmeisesti miehen, tukena. Tytön rooliin kuuluu luottamus – ei ainakaan omasta mielestäni ole järkevää yleensä ottaen luottaa mieluummin kuin epäillä – ja olla tukena, tukiroolissa. Tukirooli ei luo kuvaa tytöistä itsenäisinä toimijoina ja on feministiseltä kannalta arveluttava asia.

6.3 *Naruto*

(Analyysissä käytetty analyysitaulukkoja 22-30 ja kuva-analyysejä kohdasta 5.1.3)

Naruton ensimmäisen kirjan naiskuva on melko yksipuolinen ja pinnallinen.

Ensimmäisessä kirjassa on ainoastaan yksi merkittävä naishahmo, joka ainoana näkyy useammassa kuin yhdessä kuvassa ja jolla on useampi kuin yksi vuorosana tai puhekupla – jos ei lasketa Narutoa itseään silloin, kun hän muuttaa itsensä illuusiokyvyyllään alastomaksi naiseksi.⁴

Naruto on pojille suunnattu kirja ja miehillä on tärkeimmät ja merkittävimmät roolit.

Sakura on siis kirjan ainoa nainen tai tyttö, jolla on jotakin roolia. Hän on ninjaoppilas samassa koulutusjoukkueessa Naruton ja Sasuken kanssa. Periaatteessa naiset ja miehet voivat ninjakylässä siis pyrkiä oppiin aivan samalla tavalla, ilman näkyvää diskriminaatiota. On huomattava tosin, että niin kylän vanhin kuin kaikki kirjassa näkyvät opettajatkin ovat miehiä, ja Mt. Rushmore -pilakuvana vuoren seinään kaiverretut entisten kylänjohtajien kuvat ovat myös kaikki miehiä. Naisten johtajuus ei tule esille.

⁴ Myöhemmissä sarjan osissa on muitakin naishahmoja. Karkeasti ottaen kaikissa on samoja piirteitä kuin Sakurassa – paitsi että useimmat ovat erittäin seksikkäitä, eivätkä ainoastaan unelmoi olevansa kuten Sakura.

Tyttöjen seksikkyys ja ulkonäkö on kirjassa korostunut. Naruton illuusion itsestään naisena on kaunis, seksikäs ja alaston – eivätkä miehet voi vastustaa sitä mitenkään. Naruton kuva naisesta – myös kirjaimellisesti kuva, tässä tapauksessa – on vartalollaan viettelijä. Naisena hän itse viettelee ja keimailee – ja miksi ei niin tekisi, koska kaikki miespuoliset vastustajat vain lakoavat maahan tämän illuusion edessä, kiihotusta kuvaavassa nenäverenvuodossa.

Naruto on kiinnostunut Sakurasta koska tämä on Naruton mielestä ”total babe” - muita syitä kiinnostukselle ei ole tai niitä ei kaivata. Toisaalta, kuinka realistista on edes odottaa murrosikäisen pojan ajattelevan jotakin muuta?

Sakuralla itsellään on isoja ongelmia omakuvansa ja ulkonäkönsä suhteen. Hän ajattelee olevansa liian lattana ja kurviton saadakseen Sasuken kiinnostumaan itsestään.

Tässä on jo kolmelta taholta havaittu, että aina keino miehen kiinnostuksen herättämiseen on seksi – ja vieläpä länsimainen suuret rinnat ja suuri takapuoli -seksikkyys – Sakura nimenomaan sanoo olevansa ”alamittainen T & A-osastolla”.

Amerikkalainen sarjakuvantekijä ja feministi Alison Bechdel on määrittänyt populaarikulttuurin maailmassa tunnetun ”Bechdelin testin” mittaamaan yksinkertaisella tavalla sarjakuvan (alunperin elokuvien, mutta testi pätee kaikkeen mediaan) sukupuolista puolueellisuutta – teos on hyväksyttävä vain, jos siinä esiintyy kaksi tai useampia naisia, jotka puhuvat toisilleen ja silloin jostakin muusta kuin miehestä.⁵ Bechdelin testi ei mene lävitse – Sakura on ainoa dialogia käyvä nainen, mutta vain miesten kanssa, eikä hän edes sisäisesti oikeastaan muuta mieltä kuin poikia ja miten saada poikia, etenkin Sasukea. Hänellä ei ole ninjakoulutuksessa kunnianhimoa siinä missä pojilla – vaan ainoastaan miehen nälkä.

Sakura on myös selvästi heikompi kuin pojat, vaikka nämäkin ovat opettajaansa verrattuna alamittaisia. Sasuke on taitava ninja, ylimielisyydestään huolimatta, ja Narutolla on suuri päättäväisyys menestyä sekä illuusiotaistonsa – Sakuralla ei ole mitään. Vaikka niin Sasuke kuin Narutokin häviävät opettajalleen selvästi, he saavat aikaan mielenkiintoisen kohtauksen ja mielenkiintoisen taistelun – Sakura vain häviää välittömästi.

Syy Sakuran häviämiseen ja epäonnistumiseen on, että hän näkee opettajansa tekemän illuusion Sasukesta kuoleman partaalla – tämä murtaa hänet välittömästi. Tämä

⁵ <http://bechdeltest.com/> Ohimennen sanoen näinkin laajan skaalan jättää läpäisemättä hätkähdyttävän moni elokuva tai sarjakuvateos.

on kyllä psykologisesti perusteltu keino voittaa hänet, mutta ei anna hyvää kuvaa naisen kyvykkyydestä.

6.4 *Happy Mania*

(Analyysissä käytetty analyysitaulukkoja 31-42 ja kuva-analyysejä kohdasta 5.1.4)

Pois lukien iätön, jumalallinen Belldandy *Oh! My Goddess*-sarjasta, tämä on ainoa esimerkkinä käyttämäni kirja, jonka päähenkilö ja useimmat avainhenkilöt ovat aikuisia – tavallisia, oikeita miehiä ja naisia.

Jo takakansi tekee vertailua Bridget Jonesiin – tarina onkin sen tyylinen, mitä länsimaissa myös löytyy paljon, kaikki *Sex in the City*-sarjat ja sen sukulaiset – paitsi että uskottavammin Kayoko ei ole rikas tai elä hyvin, vaan on köyhä vuokralainen. Rakkaus, sen ainoan oikean etsiminen ja romantiikan nälkä ovat tarinan avainasioita.

Kayokon tilanteet ovat aikuisten tilanteita ja henkilöhahmot puhuvat aikuisten sydänsuruista ja aikuisten maailman pettämisestä, odotuksista ja pettymyksistä. Tämä ei ole lapsille tarkoitettu kirja. Kayoko päähenkilönä on kuitenkin ehdottomasti epäkypsä ja lapsekas.

Romanssit ja rakkaus ovat, kuten tavallista, se mikä tyttöjä ja naisia liikuttavat, ennen lasten saamista. Se ei toki ole kaikkien naisten kohdalla epärealistista. Kayoko ajattelee ja kamppailee vain tosirakkauden löytääkseen. Hän on töissä vain tavatakseen siellä miehiä ja menettää työnsä laiminlyötyään sen täysin heti rakastuttuaan.

Kayokon näkemykset rakkaudesta ovat romanssien, tyttölehtien ja kioskirjojen unelmien täyteistä satua. Hänen on saatava itseään komeampi mies, ja rakkauden on oltava täydellistä. Kayoko hämmentyy ja masentuu, jos ja kun asiat eivät mene täysin haavekuvien mukaisesti.

Kuten *Fruits Basketin* päähenkilö Tooru, Kayokokin on helposti hyväksi käytettävä nainen – ei siksi, että tekisi töitä muiden hyväksi, vaan koska ihastuu niin helposti kehen tahansa mieheen ja tarttuu kaikkien mukaan varmana tosirakkaudesta. Miehet hakevat ja saavat häneltä seksiä ennen kuin Kayoko ymmärtää, ettei sellainen suhde kuin minkä hän haluaa kiinnosta ketään.

Kayoko on monilta osin epämiellyttävä hahmo. Hän ei hyväksy sitä, että ulkonäöltään ankealla naisella on komea poikaystävä, ja yrittää vietellä ja varastaa tämän itselleen. Hän ei koe olevansa moraalisesti väärässä, koska hänen maailmankuvansa mukaan ei ole oikein, että tällaisella naisella on jotain mitä hänellä ei ole. Mielenkiintoisesti tämäkään ei pääty Kayokon kannalta hyvin, sillä hän järkyttyy kun toisen naisen poikaystävä lähteekin hyvin helposti ja innokkaasti mukaan, ja aloittaa välittömästi suhteen seksuaalisen puolen harjoittamisen. Tämä järkyttää Kayokoa, koska se osoittaa että kyseessä ei ole kunnan mies, ja sellainen hänen toki on saatava – ilmeisesti miehen olisi pitänyt suostua siihen mitä Kayoko haluaa vasta pitkän vastarinnan jälkeen, jotta kaikki menisi kuten kirjoissa.

Kayokon kämppekaveri Fuku on moderni ja illuusioton klubityttö, joka ei hae tosirakkautta. Hänen poikaystävänsä vaihtuvat useasti ja tietää mitkä seikat miehiä lopulta motivoivat.

Hän toimii järjen äänenä Kayokolle, ja yrittää varoittaa tätä kaikkein järjettömimpien ajatusten äärellä tai muistuttaa pieleen menneistä menneisyyden kokemuksista.

Lopulta hän on kuitenkin vain kämppekaveri, ei sydänystävä, ja antaa yleensä Kayokon mennä suurempia ongelmia kohti, jos hänen varoituksensa eivät kerran auta. Fukunkaan elämä naisena ei ole siinä mielessä vapaata, että menevänä naisena joka viettää useimmat illat riennoissa, hän kokee tarvetta laittaa itseään jatkuvasti. Hän meikkaa, ottaa kasvohoitoja, pukeutuu ja niin edelleen. Itse asiassa useimmissa kuvissa missä hän on mukana, hän esiintyy jonkinlaisissa ehostuspuuhissa. Kaunistautumisen vaatimukset ja orjuuttava, aikaa vievä kauneudenhoito ovat feministien kritisoimia asioita.

6.5 Ikäkategorioiden naiskuvien vertailua

On ensinnäkin valitettava totuus, että tämä tutkielma, jossa tutkitaan vain neljää sarjakuvaa, on toteutukseltaan suppea, eivätkä nämä tulokset ole yleistettävissä. On myös hyvin mahdollista, että toisenlaisilla kirjavalinnoilla tai laajemmalla katsannolla olisi saatu toisenlaisia ja ainakin laajempia tuloksia. Joka tapauksessa koetan tehdä muutaman huomion eri ikä- ja sukupuolikategorioiden naiskuvien yhteneväisyyksistä ja erilaisuuksista.

Tyttöjen ja naisten sarjakuvissa esiintyy enemmän naishahmoja ja niissä naiset ovat pääosissa. Miesten ja poikien manga-sarjakuvissa miehet ottavat pääroolin ja naishahmoja

on huomattavasti vähemmän. Tämä on melko loogista ja odotettavissa olevaa.

Miesten sarjakuvat olivat huomattavasti toiminnallisempia seikkailutarinoita, naisten sarjakuvat enemmän todellista elämää ja ihmissuhteita kuvaavia tarinoita. Miesten sarjakuvissa oli enemmän täysin fantastisia ja epätodellisia elementtejä, naisten sarjakuvissa oltiin maanläheisempiä. Tämä heijastuu myös naiskuviin – Tooru ja Kayoko ovat normaaleja naisia, Tooru vielä erittäin korostetusti kirottujen Sooman miesten rinnalla, mutta Belldandy on jumalatar ja Sakura on ninja, maailmasta missä ninjoilla on täysin yliluonnollisia voimia. Sikäli naisten sarjakuvien voi sanoa sisältävän realistisempia ja todellisempia naiskuvia ja elementtejä.

Kaikki pääasialliset naiset ovat joko romanssin kohteita tai ajattelevat romantiikkaa ja seksiä hyvin paljon. Romanttisuus ja romantiikan ajattelemisen on naisen pääasiallisista rooleista suurimpia molempien sukupuolten sarjakuvissa. Tähän liittyen, niin Sakura kuin Kayoko erityisesti ajattelevat seksuaalisesti ja ovat rakkauden lihallisen puolen perään – Belldandy ei ole, ja nuorille miehille, joka on todennäköisin ikäryhmä ihastumaan naisiin, esitetään kaikkein passiivisimmin ja tietämättömimmin seksuaalisuuteen suhtautuva nainen. Rakastumiskohteena Belldandy on ehdottomasti kaikkein helpoin ja täydellisin. Mielenkiintoisesti *Oh! My Goddessin* päähenkilö on mies, ja sen sankaritar on täydellinen jumalatar, *Fruits Basketin* päähenkilö on nainen ja sen pääasialliset mieshahmot ovat miltei naisellisella tavalla kauniita ja maagisia ominaisuuksia omaavia miehiä – molempien sarjojen päähenkilöt ovat hyvin tavallisia, epäeleganteja ja epävarmoja ihmisiä. Tässä selvästi molemmille sukupuolille on asetettu helppo samastumisen kohde päähenkilöksi ja unelmakuvia objekteiksi.

Naisilta tuntuu kaikista sarjoista puuttuvan inhimillistä kunnianhimoa – Belldandy on palvelijajumalatar, Sakuralla ei ole kunnianhimoa ninjataitojen suhteen, vaan ainoastaan miehen kaipuu, Kayokolla ei ole ammatillista kunnianhimoa vaan ainoastaan avioliiton halu, ja Toorullakaan ei ole kunnianhimoa mitään kohtaan mitä voitaisiin yksilöidä – hänen täytyy ”pärsjätä” ja ”selvitä”, mutta kirja ei anna vastausta mihin – hän vain taistelee ilman tarkoitusta, ja hän saa tarkoituksen ja tietynlaisen kunnianhimon Sooman perheen ystävyydestä, mutta myös kotipalvelijana olemisesta. Täten kaikkien naishahmojen kunnianhimo ja toivomukset, sikäli kun niitä on, liittyvät tavalla tai toisella miehiin.

Mielenkiintoinen ero on siinä, että Belldandyä ja Sakuraa ei voi sanoa kirjoissa hyväksi käytetyiksi – Belldandyllä on jumalattaren voimat, ja vaikka hän toteuttaa ihmisten toiveita ja viettää aikaansa Keiichin kanssa, hän tekee sen omasta tahdostaan ja

ikään kuin luontonsa mukaisesti, tavoilla millä ei ole todellista kosketuspintaa. Sen sijaan naisten ja tyttöjen manga-sarjakuvien Kayoko ja Tooru ovat molemmat toisten hyväksi käyttämiä – Kayokon romanttista naiiviutta miehet käyttävät hyväksi seksiä saadakseen, ja Toorun velvollisuudentunto saa hänet tekemään koulutöitä toisten puolesta, ja siivoamaan Soomien taloa. Kenties nämä naisten sarjakuvissa esiintyvät hyväksi käytettävät naiset ovat tytöille varoittavia esimerkkejä?

7. Päätäntö

Tämä tutkimus pyrki selvittämään, millaista naiskuva esiintyy tutkimukseen valituissa eri ikä- ja sukupuolikategorioiden manga-sarjakuvissa sekä vertailemaan sitä keskenään kategorioiden välillä. Tekijän mielestä täytyy vielä korostaa sitä, että suppean aineiston tähden tulokset eivät ole yleistettävissä ja valitsemalla neljä eri sarjakuvaa materiaaliksi tulos olisi mahdollisesti ollut erilainen.

Kuva naisista itsenäisinä toimijoina jää sarjakuvissa puutteelliseksi. Naisilla on usein palvelijan ja miehen tukena olevan rooli. Silloinkin kun näin ei ole, naiset ovat jotenkin vähemmän kyvykkäitä kuin mieshenkilöt. Heillä ei ole samanlaista kunnianhimoa elämässä etenemiseen kuin mieshenkilöillä.

Tarkalleen puolessa sarjakuvista naispäähenkilöllä tai tärkeimmällä naissivuhenkilöllä on tärkeimpänä tavoitteena miesystävän saaminen, puolessa taasen naispäähenkilöt ovat palvelusasemassa johonkin mieheen tai miehiin nähden.

Naisen ruumiiseen ja kauneuteen liittyvää tirkistelyä ja seksistisyyttä on esimerkeissä vähän, mutta tyttöjen ja naisten ulkonäön tärkeys tulee usein esille ja naiset itse pitävät ulkonäköä ja seksikkyyttä olennaisen tärkeinä puolison hankinnassa.

Sivuhahmojen joukossa löytyy enemmän positiivisia ja itsevarmempia naiskuvia kuin päähenkilöiden joukosta – Fuku ja Megumi etenkin ovat vahvempia ja myös terveellä tavalla itsekkäitä hahmoja.

Tässä tutkimuksessa ei havaittu suuria eroja eri kategorioiden sarjakuvien välillä. Yleisellä tasolla tyttöjen ja naisten sarjakuvissa esiintyy enemmän naishahmoja, miesten ja poikien manga-sarjakuvissa miehet ottavat pääroolin ja naishahmoja on huomattavasti vähemmän. Lisäksi miesten sarjakuvat olivat toiminnallisia ja paljon fantastisia sekä maagisia elementtejä sisältäviä seikkailutarinoita, naisten sarjakuvat enemmän todellista elämää ja ihmissuhteita kuvaavia tarinoita. Sen seurauksena naisten sarjakuvien voi sanoa

sisältävän realistisempia ja todellisempia naiskuvia ja elementtejä. Miesten sarjakuvissa naiset ovat enemmän seksistisemmin katseen kohteina. Mielenkiintoisesti naisten sarjakuvien naishahmot ovat omilla tavoillaan hyväksi käytettyjä ja saattavat olla siltä osin varoittavia esimerkkejä.

LÄHTEET

Primääriset sarjakuvalähteet

KOUSUKE Fujishima 1988- *Oh! My Goddess*. Kodansha. Suom. Suvi Mäkelä. 2007 Egmont.

NATSUKI Takaya 1999-2006 *Fruits Basket*. Hakusensha. Suom. Antti Kokkonen. 2008 Sangatsu Manga.

KISHIMOTO Masashi 1999- *Naruto*. Shueisha. Transl. Katy Bridges 2003 VIZ Media.

ANNO Moyoco 1996-2001 *Happy Mania*. Shodensha. Transl. Shirley Kubo 2003 Tokyopop.

Asialähteet

GRAVETT Paul 2004 *Manga – 60 vuotta japanilaista sarjakuvaa*. suom. Juhani Tolvanen. Laurence King Publishing Ltd.

LEHTINEN Jari 2011 *Animen Aika – Japanilaisen animaation historia*. Finn Lectura, Helsinki.

MOI Toril 1985 *Sukupuoli, teksti, valta*. Suom. Raija Koli. Vastapaino, Tampere.

TUOMI Jouni & SARAJÄRVI Anneli 2002 *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Tammi, Helsinki.

<http://www.mofa.go.jp/announce/press/2009/2/0226.html> tarkistettu

8.6. Ministry of Foreign Affairs of Japan: Press Conference, 26 February 2009.

<http://www.mod.go.jp/pco/tokushima/posutaa.html> tarkistettu 8.6.

Japan Self Defense Force Tokushima Provincial Cooperation Office.

<http://bechdeltest.com/> tarkistettu 9.6. Bechdel Test Movie List.

Liitteet

Liite 1

Seksismikatsaus amerikkalaiseen sarjakuvaan

Batman tietää naisen paikan.

Katson satunnaispistoksella amerikkalaisinta kaikista sarjakuvatyypeistä, supersankarisarjakuvaa. Satunnaiskatsaus kohdistuu sarjakuvaan X-ryhmä / X-men, suomeksi Egmontin julkaisemana, lehden numero 10/2010.

Amerikkalaisissa sarjakuvissa ei yleensä nykyisin esiinny 40-50-60 -lukujen hulvattoman avointa seksismiä joissa naiset, edes ”supersankarinaiset”, eivät juuri tee mitään – paitsi pyörtyilevät heikkouttaan siellä täällä, vaikka kesken taistelun, ja ajattelevat pomminkin räjähdettyä vieressä, että suurin katastrofi on hiusten sekaisin meno, ajattelevat usein miehiä ja muita sellaisia tavallisuuksia. Sankarijoukkojen naisjäseniä pyydetään hoitamaan haavoja, hakemaan kahvia tai mitä hyvänsä tavanomaista, kun miehet lähtevät seikkailemaan. Supervoimaisia sihteereitä!

Nykyisellään seksismi amerikkalaisissa sarjakuvissa ei ole sillä tavoin avointa kuin joissakin japanilaisissa se on, vaan voisi sanoa, että se on piilotetumpaa, itsestään selvyytensä pidettyä seksismiä, joka on ehkä vaarallisempaa.

Tässäkin sarjakuvassa esiintyvä piilotetumpi seksismi nähdään Hollywood-maailmassa niin normaalina, että kaikki lukijat eivät edes osaa kyseenalaistaa tai havaita

sitä, saati sitten paheksua. Miessankarit ovat monenlaisia kooltaan ja naamaltaan, osa on komeita ja lihaksikkaita, toiset lyhyitä, ”rumia”, hirviömäisiäkin.

Sen sijaan joka *ainoalla* naisella on pitkät, upeat hiukset ja kasvot, ovat ne sitten vaaleat, tummat, vihreät tai violetit, ovat todella kauniit, eikä naisilla ole hirviömäisiä, epämiellyttäviä piirteitä toisin kuin pahimmillaan saman ”rodun” miehillä saattaa olla.

Vartalotyyppien vaihteluita miesten tapaan ei yksinkertaisesti ole, vaan jokainen nainen edustaa läntistä kauneusideaalia, isorintaista mutta muuten laihaa.

Asut ovat toisaalta miehilläkin samankaltaisia, lihakset korostuvat, muttei kaikilla – jokainen nainen puettu trikoisiin, niin tiukkoihin että pakarat näkyvät erikseen ja kaulaukko on yleensä syvä.

Paras kaikista esimerkeistä on eräs paneeli, jossa miesjohtaja antaa naissankarille käskyjä. Kyseisellä naisella on päällään ”ninjapuku”, millä tarkoitetaan tummansinisiksi värjättyjä trikoita, jotka kapenevat alaspäin niin paljon että reidet ja puolet pakarosta ovat paljaina. Koko tapahtuma on kuvattu naisen jalkojen takaa, alhaalta viistosti ylöspäin, siten että puhuvasta miehestä näkyy melkein kaikki, mutta kohteena olevasta naisesta näkyvät vain mainitut pakarat ja vähän paljaita reisiä.

LIITTEET 2-5 (analyysitaulukot 1-42)

Liite 2 Oh My Goddess!

Taulukko 1 Oh My Goddess!

Episodi 1	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
<p>Takakannen teksti: <i>Varomattoman toivomuksen seurauksena Keiichi saa ikuisesti seuralaisekseen kauniin jumalattaren, joka on valmis toteuttamaan sankarimme pienimmänkin toivomuksen. Belldandyin voimat pitää kuitenkin salata koulutovereilta ja omalta perheeltä, mikä ei ole helppo tehtävä, varsinkin kun ylikuonnollisille voimille on jatkuvaa tilausta yliopisto-opiskelijan elämässä.</i></p> <p><i>Lisäongelmia aiheuttaa Belldandyin hehkeä ulkomuoto, joka takaa koulutoverien jakamattoman huomion, mutta saa myös Keiichin hormonit hyrräämään. Maailman suosituimpiin kuuluva mangasarja on täynnä kauniita naisia, kommelluksia ja romantiikkaa.</i></p>	<p>Belldandy on ”kaunis” ja ”hehkeä”, teoksen mainostetaan olevan täynnä kauniita naisia → nainen on; kaunis, haluttava.</p> <p>Nainen toteuttaa (miehen) pienimmänkin toivomuksen.</p>	Romanttis-seksuaalinen alisteinen haavekuva.

Taulukko 2 Oh My Goddess!

Episodi 2	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
<p>s. 4-19</p> <p>Jumalatar Belldandy ilmestyy Keiichin opiskelijaboksiin, kuulemaan ja toteuttamaan tämän toiveen. Piloillaan lausutun toiveen takia Belldandy joutuu ”olemaan ikuisesti Keiichin rinnalla”</p>	<p>Nainen on → Jumalatar, ylikuonnollinen, lukee ajatuksia ja niin edelleen. Siitä huolimatta hän on kuin lampun henki, joka tulee toteuttamaan toiveen riippumatta siitä, mikä se on. Belldandy selittää, ettei voi olla toteuttamatta tai vastustamatta toivetta, vaikka se tuhoaisi maailman.</p> <p>→ Tahdoton palvelija, välikkappale, toivomuskone.⁶</p>	Välikkappale

6 Yrittävät kuulemma vältellä ”pahoja” ihmisiä ja auttaa Keiichin kaltaisia ”hyviä” ihmisiä, mutta eivät silti voisi olla toteuttamatta pahojakaan toiveita.

Taulukko 3 Oh My Goddess!

Episodi 3	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
<p>s. 38-50</p> <p>Parodinen mieskuva, lihava, sosiaalitaidoton animefriikki ”vapautuu” pakkomielteenomaisesta elämästään piirrettyjen parissa pelkästään sillä, että saa nähdä, kokea ja tuntea jumalattaren kaltaisen naisen aivan läheltä, oikeasti ja todellisesti.</p>	<p>Belldandy on empaattinen ja hänen jumalattaren voimiinsa kuuluu se, että hän tietää aina, mikä ihmisissä on vikana → huolenpitävä nainen.</p> <p>Mies, toki parodinen, näkee Belldandyn pelkästään objektina, joka on todellisempi ja parempi kuin piirretyt naiset, mutta jota voi silti kohdella ja koskettaa miten tahtoo. Belldandy on jumalatar, joka voi tehdä yliluonnollisia tekoja, mutta nyt onkin äkkiä ”ilman voimaa”, ja Keiichi joutuu pelastamaan hänet. Nainen on → haluttava, halujen kohde, jumalatarin joskus miehen armoilla.</p>	<p>Damsel in distress, nainen pulassa</p>

Taulukko 4 Oh My Goddess!

Episodi 4	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
<p>s. 63-66</p> <p>Keiichi miltei putoaa katolta, mutta Belldandy pelastaa hänet yliluonnollisilla voimillaan ja parantaa tämän haavan.</p>	<p>Belldandy pelastaa nyt vuorostaan Keiichin, naishahmo miehen, nainen on miehen suojelija. Belldandy parantaa Keiichin haavan nuolemalla sitä, minkä Keiichi kokee seksuaalisena, mutta Belldandy ei – tarinan puitteissa syynä on kulttuuriero kuolevaisen ja jumalattaren välillä, mutta silti mieleen tulee Japanissa tavanomainen arkkityyppi seksuaalisesti viattomasta ja naiivista naisesta.</p> <p>Nainen → miehen suoja / huolehtija. Seksuaalinen viattomuus</p>	<p>Viaton enkelimäinen suojelija ja huolehtija</p>

Taulukko 5 Oh My Goddess!

Episodi 5	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
s. 82-83 Vahingossa yliopistoluennolle päätnyt Belldandy opettaakin itse taululla ja saa ihailua.	Belldandyn jumalvoimiin kuuluu ilmeisestikin fysiikan täydellinen ymmärtäminen ja enimmäkseen miespuoliset opiskelijat seuraavat lumoutuneesti. Nainen on → älykäs, viisas, valovoimainen. Rehtori, jonka odottaisi eniten arvostavan sisäistä älyä, toteaa ainoastaan Belldandyn olevan viehättävä → naisen ulkonäön tärkeys.	Naisen älyllisyys vastaan ulkonäkö tärkeimpänä ominaisuutena.

Taulukko 6 Oh My Goddess!

Episodi 6	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
s. 92-106 Sayoko Mishima, ”kampuksen kuningatar”, poikien eniten jumaloima ja kaikkein suosituin tyttö hermostuu Belldandyn saapumisesta, Belldandy kun kerää kaikkien huomion ja vaarantaa niin Sayokon aseman suosituimpana. Sayoko yrittää vietellä Keiichin omakseen erottaakseen Belldandyn ja Keiichin toisistaan.	Sayoko: nainen jolle tärkeintä on (miesten) suosio. Mikä tekee hänestä suosittun? Kauneus; mutta myös menestys, naisen hyvät arvosanat mainitaan. Sayoko on saippuaopperoiden perushahmo, tunteista välittämätön juonittelija, joka särkee sydämiä itsekkäistä syistä. Toisaalta hän on peräänantamaton ja itsepäinen, eikä luovuta helposti, vaikkakin väärissä asioissa.	Juonitteleva vamppi

Taulukko 7 Oh My Goddess!

Episodi 7	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
s. 108 Belldandy on valmistanut Keiichille valtavan määrän lounasta, koska Keiichi oli kehunut ruokaa aiemmin.	Belldandy yrittää työntää puikoilla lounasta suoraan Keiichin suuhun – jumalatar on viattoman nolostunut ymmärtäessään tehneensä liikaa ruokaa.	Unelmavaimo.

Taulukko 8 Oh My Goddess!

Episodi 8	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
<p>s. 132-144</p> <p>Keiichi alkaa jo ajatella, että kun he kerran asuvat Belldandyn kanssa yhdessä, pitäisi heidän alkaa käyttäytyä kuin todellinen pariskunta ja Keiichi yrittää luoda romanttisen ilmapiirin saadakseen suukon. Belldandy tulkitsee ihastumisen fyysiset merkit sairastumiseksi ja pakkonukuttaa Keiichin voimillaan.</p>	<p>Keiichi unohtaa muistiinpanonsa, ja Belldandy on heti valmis hakemaan. → Nainen on taas palvelijatar, mutta toki ei tässä ole kovin iso vaiva yliluonnolliselle olennolle. Keiichin sanoin ”vaikka (Belldandy) on jumalatar, hän ei eroa tavallisista tytöistä”</p> <p>→ ”Lupa” rakastaa, ei liian jumalainen tyttöystäväksi, ei liian pelottava.</p> <p>Belldandyn viattomuus, hän ei ymmärrä Keiichin ihastuneen tai rakastuneen → viaton, ei liian aktiivinen tyttöystävä.</p>	<p>Viattomuus, turvallisuus</p>

Taulukko 9 Oh My Goddess!

Episodi 9	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
<p>s. 149-156</p> <p>Keiichin sisko Megumi muuttaa asumaan Keiichin ja Belldandyn luokse pääsykokeiden ajaksi ja luulee tietysti Keiichin ja Belldandyn olevan virallisessa mielessä pari. Keiichi huolestunut salaisuuden paljastumisesta.</p>	<p>Megumi → Pirteä, hymyilevä huoleton, käyttää Belldandyä opiskelussa hyväksi, eikä olisi pääsyt ilman häntä kouluun tai saanut asuntoa.</p> <p>Belldandy on omaksunut täysin ajatuksen siitä, että on Keiichin kanssa, sanoo olevansa ”täällä Keiichiä varten” ja että ”emme eroa” → palvelusrooli ei ole ongelma. Megumi pitää moista omistautumista vanhanaikaisena, mutta on silti vaikuttunut → Belldandy hyvä vaimoehdokka veljelle?</p>	<p>Pirteä, huoleton ”kyllä se siitä”</p>

Taulukko 10 Oh My Goddess!

Episodi 10	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
<p>s. 164-180</p> <p>Etsiessään asuntoa Megumille Belldandy löytää voimillaan halvan asunnon, jossa kummittelee henkiolento. Belldandy saa selville miksi, auttaa hengen pulmistaan ja tämä lupautuu toimimaan asunnon suojelijahenkenä.</p>	<p>Belldandy on luokkatietoinen, ja kutsuu asunnon kummitusta ”pelkäksi” kolmannen luokan hengeksi. Silti Belldandy ei ole vihainen edes silloin, kun henki yrittää vallata Keiichin mielen, vaan hän haluaa aina etsiä rauhanomaisia ratkaisuja ja on valmiina auttamaan ketä vain. → Lempeä, rakastava nainen.</p> <p>Kirjallisessa mielessä Belldandyn jumalvoimat ovat deus ex machina-rakenne – ne tekevät sitä, mitä Keiichi pyytää, tai mitä tarina vaatii.</p> <p>Ekstrapolaatio tarinan vaatimuksista myyttisten hahmojen maailmaan näyttäisi kertovan, että Belldandy on jumalten sanansaattaja, joka on olemassa ihmisiä varten.</p>	<p>Ongelmanratkaisija, lempeys.</p>

Liite 3 Fruits Basket

Taulukko 11 Fruits Basket

Episodi 1	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
<p>Takakannen teksti: <i>Kohtalon kolhima, asunnottomaksi jäänyt lukiolaistyttö Tooru Honda päätyy asumaan suosituksen mutta viileän luokkatoverinsa taloon. Pian hänelle selviää syy nuorukaisen eristäytyvään luonteeseen: tämä kuuluu sukuun, jonka jäsenet muuttuvat joksikin kiinalaisen eläinradan eläimeksi syleillessään vastakkaista sukupuolta! Alkaa hulvaton yhteiselämä, joka jättää jälkensä jokaiseen talon asukkaaseen.</i></p>	<p>Tyttö on ”kohtalon kolhima”, asunnottomaksi ”jäänyt”, ei toimija vaan tapahtumien objekti, kohde.</p>	<p>Objekti</p>

Taulukko 12 Fruits Basket

Episodi 2	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
<p>s. 7-8 Päähenkilö määrittelee itsensä.</p>	<p>Tooru tervehtii lukijaa ja kertoo tilanteestaan, määrittelee oman luonnekuvauksensa: ei anna ikinä periksi so. täytyy aina jaksaa.</p>	<p>Peräänantamaton, velvollisuuden täyttäminen tärkeintä.</p>

Taulukko 13 Fruits Basket

Episodi 3	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
<p>s. 13-15, 24 Tooru tulee Yukin saattamana kouluun ja muut tytöt kertovat mielipiteensä asiasta.</p>	<p>Avainasia on muiden tyttöjen välitön mustasukkaisuus, sillä he kokevat Toorun uhaksi Yukin sydämen suhteen. Toorulla ei ole ”lupaa” olla Yukin kanssa ja häntä varoitetaan olemaan käyttämättä Yukin ”lempeyttä” hyväksi. Uo ja Hana, ”kovistytöt”, pelastavat Toorun, mutta heidän henkinen ja fyysinen vahvuutensa ei ole muiden tyttöjen mieleen – kovikset ovat ”poissa muodista”.</p>	<p>Mustasukkaisuus, pikkusieluisuus, joukkoon kuulumattomuus.</p>

Taulukko 14 Fruits Basket

Episodi 4	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
s. 17-19 Uo, Hana ja Tooru puhelevat kotitaloustunnilla	Uo ja Hana puhuvat ”tyttöjen sydäimestä” aivan kuin ja koska ovat ulkopuolisia, mielestään vanhempia ja ”koviksia”, jotka eivät sovi tyttöjen tavalliseen joukkoon. Toorun ystävyys on oletettavasti siksi heille hyvin tärkeä. Kovikset haukkuvat opettajankin ilman japanilaista auktoriteetin kunnioitusta. Tooru tekee kaikki ruoat ja työt mitään sanomatta ja erinomaisesti. On vaikea sanoa hyväksikäyttävätkö Uo ja Hana tietoisesti Toorua vaiko eivät.	Joukkoon kuulumattomuus, pinnallinen kovuus, töiden tekijän asenteen hyväksyminen

Taulukko 15 Fruits Basket

Episodi 5	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
s. 27-39 Shigure ja Yuki löytävät Toorun tämän teltalta huonovointisena ja vievät hänet Soomien taloon toipumaan, missä kuulevat tytön omaelämäkertaa.	Miesten pitää kuulemma saada ”kukkanen taloon” - mies ei pysty hoitamaan kotitöitä, vaan naisen pitää olla hoitamassa niitä. Shiguren mielestä tyttö ei voi asua teltassa, koska siellä on vaarallista ja se ei ole sopivaa. Tooru vakuuttaa kestävänsä mitä hyvänsä, ja syy tähän on se, että Toorun äiti elätti häntä eikä Tooru voinut hyvästellä häntä äidin kuoltua onnettomuudessa – joten hänen velvollisuutensa on nyt maksaa takaisin äidin huolenpito ja pärjätä elämässä käy miten käy. Miesten mielestä tämä lujuus on hyvin vaikuttavaa.	Sukupuoliroolien muuttumattomuus, hauras tyttö, henkinen vahvuus → työntekomoraali kuitenkin arvossa.

Taulukko 16 Fruits Basket

Episodi 6	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
s. 43-45 Yuki yrittää taivutella Toorua jäämään heille; tämä ei halua olla vaivaksi.	Tooru, jonka pitää mielestään aina pärjätä yksin, ei halua vaivata Soomia ja jäädä heille syötilääksi. Shigure vetoaa tytön velvollisuudentuntoon mainitsemalla kotityöt joita Tooru voisi tehdä – puoliksi itsekkäästi? Tooru pitää kotitöiden tekemisestä eikä omien sanojensa mukaan edes ”osaa muuta”.	Naisen luonne on kotitöiden teko.

Taulukko 17 Fruits Basket

Episodi 7	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
s. 79-85 Soomat ja Tooru tekevät sopimuksen, jonka mukaan kunhan Tooru pitää salaisuuden Soomien eläinkirouksesta omana tietonaan, hän saa jäädä taloon asumaan. Erillistä maksua Toorulta ei vaadita, koska hän tekee muutenkin ”kaikki” kotityöt.	Soomat ovat periaatteessa hyvin ystävällisiä ja sopeutuvaisia vierasta Toorua kohtaan, mikä ei ole Japanissa tavallista. On hankala sanoa ovatko lopulta he itse vai onko Tooru vaatinut, että tyttö tekee kaikki kotityöt. Toorulle tämä ei ole ongelma – vaikka hän hoitaa kaikki ison talon työt, hän silti kokee, että hänelle ollaan liiankin suopeita. Tooru on uhrautuvainen tyttö, joka kokee valtavaa tarvetta olla hyödyksi, hänen on ”maksettava velka takaisin”.	Velvollisuudentunto, uhrautuvaisuus,

Taulukko 18 Fruits Basket

Episodi 8	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
s. 95-101 Kyoo ja Yuki riitelevät jälleen, Kyoo ärähtää Toorulle, joka yrittää mennä väliin.	Vaikka objektiivisesti katsoen syy tapaukseen on vain Kyoon lyhyessä pinnassa, Toorun mielestä on hänen syynsä, että Kyoo (muka) vihaa häntä.	Itseään syyllistävä nainen

Taulukko 19 Fruits Basket

Episodi 9	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
s. 132-137 Tooru kertoo äitinsä opetusta luottamuksesta Yukille.	”On parempi luottaa kuin epäillä” - koska kaikki osaavat kuitenkin epäillä, mutta vain harva luottaa, joten (mainitusti) <i>tytön</i> pitää luottaa, jotta voi olla jonkun tukena elämässä.	Tyttöjen tukirooli.

Taulukko 20 Fruits Basket

Episodi 10	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
s. 142-176 Kagura Sooma tulee vierailulle ja jättää jälkensä taloon ja sen asukkaisiin.	Kagura on perustsunderere – hän hakkaa ja pieksee Kyoota, koska näin ”osoittaa ihastustaan” - sitten hän on hetken päästä aivan lempeänä. Kaguralla on fiksaatio naimisiinmenosta lapsuuden 'lupausten' takia, ja hän vaikuttaa naiivilta ja yksinkertaiselta, vaikkakin päättäväiseltä. Sivun 145 alalaidassa on hauska laatikko tekijän kommentteista Kaguran lyömisistä – kuulemma hän lyö koska tykkää. Se on äärimmäinen rakkaudenosoitus. Näin toki tekee moni suomalainen mieskin, mutta se ei toki olisi Japanissa hyväksyttävää, koska suomalaiset miehet eivät ole söpöjä tyttöjä.	Nainen joka ei hallitse tunteitaan lainkaan.

Taulukko 21 Fruits Basket

Episodi 11	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
s. 185-194 Toorun sukulaiset ovat huolissaan siitä, että Tooru on asunut miesten luona ja mahdollisesti pilannut suvun maineen.	Kovin tavallinen ajatus – <i>tyttö</i> käytöksellään voi pilata koko suvun maineen. Toorun sukulaiset ovat ilkeitä ihmisiä ja vihjailevat hänelle, mutta Toorun isoisä puolustaa häntä ja jopa ehdottaa että Toorun olisi parempi elää Soomien luona kuin täällä. Tooru itsekin haluaisi tehdä näin, mutta hänen on todella vaikea silti lähteä, sillä velvollisuudentunto on niin suuri – nyt hänen kuuluu asua täällä sukunsa luona, hän ei voi vaivata Soomia enää jne.	Suvun kunnia tytön käytöksen varassa Velvollisuus ja muiden tunteet oman edun edelle silloinkin, kun se menee muiden toiveita vastaan.

Liite 4 Naruto

Taulukko 22 Naruto

Episodi 1	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
s. 13-14, 24, 78-79 Naruto käyttää ”seksi-illuusiotaan” sivunumeroiden mukaisessa järjestyksessä: pilana koetilanteessa; harhautuksena taloon tunkeutuessaan; vastustajan päihittämiseen.	”Tekniikan” tuloksena on sama ilmiö – mies saa teatraalisen nenäverenvuodon ⁷ ja kupsahtaa nurin. Alaston, seksikäs nainen saa miehen täysin tolaltaan. Temppua kutsutaan kehittyneemmässä muodossaan melko seksistisesti ”Ninja-haaremiksi”. Naisen voima ja vaikutus seksuaalista – ainakin nuoren pojan silmissä.	Seksipommi

Taulukko 23 Naruto

Episodi 2	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
Kirja yleensä. Sakura on muutamaa kuvaa lukuunottamatta kirjan ainoa tyttö. ⁸	Verrattuna mieshahmoihin Sakura ei oikeastaan tee mitään. Hän on romanttinen haaveilija, hän ei kuljeta juonta eteenpäin ja on ainoa joka voitetaan Kakashin (opettajan) toimesta ilman varsinaista taistelua. Nuorille pojille tarkoitettussa novellissa ei ole kovin toimielias naiskuva.	Nainen vain tukihahmo.

7 Verenvuoto nenästä kuvaa mangan kuvastossa seksuaalista himoa

8 Myöhemmissä osissa naishahmoja tulee ainakin jonkun verran lisää.

Taulukko 24 Naruto

Episodi 3	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
s. 88 Naruto näkee Sakuran ensimmäisen kerran ja tämä on kuulemma ”total babe”.	On toki luontevaa, että nuori poika katsoo naisen ulkonäköä ja on ihastunut tyttöön ilman sen suurempaa tietämystä tästä. Yhtä kaikki ensimmäisen kerran kun näemme kirjassa naisen muuta kuin taustakuvassa, kommentti on ”total babe”	Naisen ulkonäkö.

Taulukko 25 Naruto

Episodi 4	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
s. 89-90 Vastavalmistuneiden luokka odottaa opettajan saapumista paikalle.	Luokkakuvassa pojat puhelevat toisilleen ja omiaan, Sakura sydänsilmin katselee Sasuken perään ja kaksi muuta tyttöä ylempänä ovat mustasukkaisia.	Tyttöjen ajatukset ja halut miesten saamisessa.

Taulukko 26 Naruto

Episodi 5	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
s. 98 Sakura murehtii ulkonäkönsä vaatimattomuutta ja soveltumattomuutta miehen valloittamiseen.	Sakuran mielestä koska häneltä puuttuu (suuret) rinnat ja takapuoli, hän ei voi voittaa Sasukea itselleen seksikkydellä, mikä on ilmeisesti ensimmäinen, mitä täytyy yrittää. Sakura on hyvin itsetietoinen omasta mielestään mitättömästä ulkonäöstään. Ainakin unelmamiehen saamiseksi on seksuaalinen valloitus ainoa mahdollisuus.	Tyttöjen omat ja muiden antamat ulkonäköpaineet.

Taulukko 27 Naruto

Episodi 6	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
s. 111-112 Sakura moittii ja sättii Narutoa lapsekkaaksi ja pyytelee opettajalta anteeksi Naruton opettajalle tekemän jekun jälkeen – Sakuran sisäinen ääni sen sijaan on innoissaan.	Sakura ei voi tai uskalla tuoda sisimpäänsä julki samoin kuin Naruto ja Sasuke, jotka tekevät ja sanovat mitä haluavat, välittämättä muiden reaktioista tai toiminnan sopivaisuudesta.	Tytön säilytettävä kasvonsa ja vältettävä pahennuksen herättämistä.

Taulukko 28 Naruto

Episodi 7	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
s. 116-117 Sakura kertoo itsestään uuden ninjatiimin kokoontumiskeskustelussa.	Sakuran unelmat liittyvät poikiin (Sasukeen) siinä missä kahdella pojalla on kunnianhimoiset tulevaisuudensuunnitelmat. Opettaja Kakashikin mieltii itsekseen, kuinka nuoria tyttöjä tuntuu kiinnostavan vain romanssi, ei ninjutsun opetteleminen.	Kunnianhimon puute – tärkeintä Sakuralle on miesten saaminen.

Taulukko 29 Naruto

Episodi 8	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
s. 163-165 Testissäan nuorille ninjaoppilaille Kakashi voittaa Sakuran hyvin helposti.	Kaksi poikaa vaativat paljon taitavammalta opettajalta pitkälisempää työntekoa ja monivaiheisempaa juonta – Sakura voitetaan vain näyttämällä hänelle illuusio Sasukesta kuolemanvaarassa – tämän nähdessään tyttö pyörtyy kuin kliseinen 20-luvun ”heikko” nainen tekee missä tahansa stressaavassa tilanteessa.	Tyttö ei ole niin sitkeä ja ei kestä sellaista painetta, kuin pojat.

Liite 5 Happy Mania

Taulukko 31 Happy Mania

Episodi 1	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
Takakannen teksti, hieman lyhenneltynä: <i>Shigeta⁹ on 24-vuotias nainen jolla on pakottava tarve löytää oikea mies, mutta kaikki miehet joita hän tapaa ovat surkimuksia. Esimerkiksi Takahashi, nörttimäinen työkaveri, joka on ihastunut sankarittareemme – joka mieluummin söisi nauvoja kuin olisi sen luuserin kanssa! Luettuaan horoskooppinsa Shigeta on varma, että oikea mies on juuri nurkan takana, mutta romanssit ovat tuomittuja. Pian taas uusi Herra Väärä astuu kuvaa, ja Shigeta on taas koukussa! Sanotaan, että rakkaus tulee kuin sitä vähiten odottaa, mutta mitä jos sitä odottaa 24/7?</i>	Takakannen tekstit kirjoittaa tähän englanninkieliseen versioon oletettavasti jokin amerikkalainen kustannustoimittaja, amerikkalaisille lukijoille. ”Varo, Bridget Jones,” annetaan vertailukohdaksi, satiirinen naistenlehdistä ja miesten etsinnästä pakkomielteenomaisesti kiinnostunut nainen. Kayokon vaatimukset ovat korkealla ja miesmaku tai onni huonoja. Hän lukee horoskooppia ja ilmeisesti uskoo siihen, ja on ehkä siis hyvin epätoivoinen.	”Moderni” Sex in the City / Cosmopolitan – rakkauselämä kaiken keskellä-nainen

9 Shigeta on sukunimi, etunimi on Kayoko. Japanilaiseen tapaan sukunimeä pidetään tärkeämpänä, mutta käytän analyysissä etunimeä, koska se tuntuu suomalaiselle niin paljon tutummalta ja selvemältä.

Taulukko 32 Happy Mania

Episodi 2	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
s. 8 Kayoko lukee horoskoopistaan, että rakkauden pitäisi olla helposti löydettävissä, että hän on haluttava miesmagneetti.	Kayoko lukee horoskoopiaan silmät pyöreänä ja ahmien. Horoskoopin sanoma herättää välittömän pakon tehdä jotain miehen saamisen eteen – nyt on ”oikea aika rakkaudelle.” Ohimennen sanoen, kulttuuriin kuuluvana piirteenä japanilaiset ottavat horoskoopit paljon vakavammin kuin lännessä.	Tuolla tavoin horoskooppeihin uskova jättää itsestään pöhkön kuvan

Taulukko 33 Happy Mania

Episodi 3	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
s. 10-15 Kayoko on töissä kirjakaupassa, mutta työaika menee kokonaisuudessaan jokaisesta hyvännäköisen asiakasmiehestä unelmoimiseen ja oman rakkauselämän puutteellisuuden vatvomiseen.	Kayoko on töissä, mutta tuijottaa silti miehiä ja unelmoi jokaisesta, että ”jospa hän” olisi se oikea. Kayoko on 24-vuotias, mutta ajattelee kuin lapsi, että on varmasti ainoa maailmassa ilman poikaystävää. Tästä huolimatta miehen ulkonäkö on tärkein standardi. Omaan ulkonäköönsä hän ei ole tyytyväinen, eivätkä rumat miehet sovellu edes epätoivoisessa tilanteessa. Kayoko otti työnsä yleensäkin vain siksi, että saisi tavata miehiä.	Rakkauden etsintä menee yli työvelvollisuuksien, rakkaus koostuu pinnallisista ominaisuuksista. Ulkonäkö on tärkein tai ainakin ensimmäinen merkittävä tekijä suhteeseen lähdössä, ja jos oma ulkonäkö ei ole hyvä, ei myöskään uskota miestä löytyvän.

Taulukko 34 Happy Mania

Episodi 4	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
s. 16-17 Kayoko muistelee viime kesän traumaattista poikaystäväkokeiluaan.	Kayokon viime kesän poikaystävä makasi Kayokon kanssa useasti, mutta ei kertonut ”oikeasta” tyttöystävästään ja siis ilmeisen selvästi käytti Kayokoa seksiä saadakseen hyväkseen. Kayoko uskoi miehen rakkauden vakuutteluihin ja hänen itsensä mielestä suostuminen ”seksiin ilman ehkäisyä” ei ollut sitä mitä se oli oikeasti eli typeryyttä, vaan uhrautuvan naisen rakkautta – mikä on oikein hyväksikäytetyksi tulemisen hakemista. Kämpis Fuku on ”vanhempi ja viisaampi” nainen, jonka mielestä pelkkä naiminen ei tee rakkautta tai poikaystävää, mikä on korostetun nykyaikainen näkemys maailmasta, Cosmo-maailmankuva. Aikaisempina vuosisatoina tai vuosikymmeninä naiminen todellakin olisi ollut merkki joko poikaystävydestä tai	Kayoko antaa itsestään naiivin kuvan, hän on helposti hyväksikäytettävä nainen, liian innostunut ja hyväuskoinen, miesten vietävissä. Tämä on yksi teoksen kantavia teemoja.

	rikoksesta, jos ei ehkä rakkaudesta.	
--	--------------------------------------	--

Taulukko 35 Happy Mania

Episodi 5	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
s. 27-38 Miesasiakas pyytää Kayokoa soittamaan hänelle – tosirakkauden toivossa Kayoko menee paikalle ja harrastaa yhden yön suhdetta – mutta siihen se jää, koska mies ei halua muuta.	Kayoko kuvittelee ilman muuta, että ”soita minulle” on syvällinen rakkaudentunnustus. Sen luulon vuoksi hän ilmoittaa Takahashille, että hänestä ei kannata kiinnostua – koska ei halua että tämä käy läpi saman kuin hän itse viime kesänä. Onko tämä kiltti teko vai vain selitystä, kun Kayoko ei kuitenkaan juuri halua Takahashin kanssa olla, on tulkinnanvaraista. Kayokon uusi ihannemies ei haluakaan sitoutua, ja Kayoko ilmoittaa varsin päättäväisesti että haluaa poikaystävän, ei naimakaveria – vaikuttavan julistuksen tehoa vähentää se, että Kayoko on käyttäytynyt juuri niin, kuin naimakaverilta voisi olettaa - harrastanut seksiä, ennen kuin kysytään teon mahdollista merkitystä tulevaisuudelle.	Perinteinen nainen ei halua seksiä vaan poikaystävän, mies toisinpäin on klassinen miehen ja naisen ero, mitä nykypäivänä on kyseenalaistettu. Kayokon vaatimustaso on erittäin korkea yksinäisyydestä huolimatta – hänen miehensä on oltava ”parempi kuin hän itse,” ja erittäin komea.

Taulukko 36 Happy Mania

Episodi 6	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
s. 40-47 Kayoko voittaa matkan lomasaarille, mutta ei ole innostunut siitä, kun ei kerran voi lähteä sinne poikakaverin kanssa. Kayoko tapaa uuden nörttimäisen naistyöntekijän ja hermostuu siitä, että tälläkin on sormus, kun hän ei itse pääse edes lomasaarelle kenenkään kanssa.	Kayoko on onnekas, kun voittaa arvonnassa. Tämäkään ei silti ole irrallaan kaiken nielevästä poikaystävähalusta, vaan tuo surua, ikään kuin poikaystävää ei esimerkiksi voisi etsiä paikan päältä. Yuko on Kayokon määrittelyn mukaan ”nais-Takahashi” - luuseri siis. Kayokolle rakkaus on määritelty Cosmopolitanin mukaiseksi pintaliidoksi, joten hän ei hyväksy tai ymmärrä, miksi tällaisella naisella voi olla poikaystävä, mutta hänellä itsellään ei.	Ilman poikaystävää elämän muut ilot eivät merkitse mitään. Kayoko ei ymmärrä miten rumalla naisella voi olla poikaystävä ennen kuin hänellä. Henkinen kypsymättömyys.

Taulukko 37 Happy Mania

Episodi 7	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
s. 51-54 Kayoko ja Takahashi istuvat puistonpenkillä, ja Takashi yrittää selvästi lohduttaa ja iskeä Kayokoa, mutta tämä ei suuremmin kiinnitä huomiota.	Takahashi on sosiaalisesti jossain määrin kyvytön ja käyttää kliseisintä mahdollista iskurepliikkiä ”käytkö usein täällä”, ja Kayoko huomaa nämä asiat kyllä. Cosmopolitanissa varmaankin varoitellaan tämänkaltaisista tyypeistä. Takahashi selvästi yrittää osoittaa kiinnostusta ja empatiaa, ja Kayoko alkaa jopa harkita Takahashin kanssa olemista, mutta hän ei pysty ylittämään tässä vaiheessa tarinaa ¹⁰ mielikuviansa valtaa. Cosmo-tytön on löydettävä jotakin parempaa!	Yksipuolinen näkemys unelmarakkaudesta. Kyvyttömyys nähdä oikeata rakkautta tai haavekuvista erilaista.

Taulukko 38 Happy Mania

Episodi 8	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
s. 56-76 Kayoko hermostuu, kun edellä mainittu nörttimäinen tyttö Yuko tapaa liikkeesä komean poikaystävänsä – ja päättää varastaa tämän itselleen. Viettely onnistuu, mutta sen liiallinen helppous saa Kayokon perääntymään.	Yukon poikaystävä tuijotti Kayokoa bussissa ja tapojensa mukaan tämä on heti suu auki – tämän tietenkäin täytyy olla kohtalo – puhuihan rakkaushoroskooppiakin onnekaista ajoista. Kenties tämän kohtalonuskon takia Kayoko on niin vihainen – viekö tämä arvoton tyttö minun kohtaloni miehen? Hänen maailmankuvansa mukaan on oikeutettua ja ”ainoa mahdollisuus” viedä poikaystävä toiselta sille, jolle se kuuluu – hänelle itselleen. Kayoko näyttää osaavansa ainakin jonkin verran vietellä, ”viattomalla lookilla”, sillä tavoin, miten ajattelee saavansa hänet varmasti, toimien viettelyssään siis kylmän harkinnan mukaan. Koska Kayoko haluaa kuitenkin saada kunnollisen miehen, hän järkyttyy miten helposti mies pettää ja jättää tyttöystävänsä – sellainen mies on kelvoton eikä käy. Hänen tulevan miehensä pitää olla täydellinen – joka ei saa pettää edes silloin kuin niin halutaan. Kayoko asetti itsensä ns. lose-lose-tilanteeseen.	Kaksinaismoralistinen ajattelu – vietellään mies, jonka ei ikään kuin pitäisi suostua, ainakaan helposti. Yuko on väkivaltaisen mustasukkainen. Kayoko toteaa, että hänen on saatava mies, joka on moraalisesti parempi kuin hän on itse.

10 Toisen kirjan lopussa Kayoko ja Takahashi ovat suhteessa, mutta sekään ei tietenkään lopulta pääty hyvin.

Taulukko 39 Happy Mania

Episodi 9	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
s. 17, 20-21, 49-50, 97-98, 141-143 Kohtaukset, joissa Fuku on mukana.	Fuku ei ole stereotyyppinen japanilainen nöyrä nainen, vaan aivan kuin läntinen Sex in the City -tyyppinen menevä nainen. Melkein joka kuvassa missä hän on mukana, hän laitattaa itseään, laittaa meikkiä, kasvohoitoja, hiuksiaan – feministien mielestään nainen on mm. tällaisen laittamisen pakon orjuuttama. Fuku tuo miehiä kotiin seksiä varten, ja pyörittää koko ajan päätään Kayokon lapsellisille romanssijatujuksille. Hän itse näkee eron seksin ja rakkauden välillä, ja ymmärtää miten miehet toimivat ja ajattelevat. Hänellä itsellään ei tunnu olevan unelmia, vaan todellista vilkasta, lihallista elämää.	”Modernisti” suhteista ajatteleva nainen, toimielias, mukaana suhdepelissä jatkuvasti, nauttii elämästä.

Taulukko 40 Happy Mania

Episodi 10	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
s. 84-96 Fuku on pakottanut Kayokon klubille onneaan etsimään ja siellä Kayoko näkee (uuden) täydellisen miehen, komean ja salaperäisen, ja seuraa tätä ulos. Hän uskaltaa viimein myöntää tälle että pitää tästä – ja seuraukset eivät taas ole mitä hän odotti.	Kuten tavallista, ensisilmäys merkitsee rakkautta. On helppo nähdä miehen päässä raksuttavat ajatukset – tästä saankin seksiä helposti. Seksi ensitapaamisella ei ole rakkautta perinteisessä mielessä, mutta Kayoko ikään kuin tulkitsee, että onhan sen siis oltava, kun kerran hän päätti olevansa rakastunut. Mies, Toki, ei missään vaiheessa puhu poikaystävästä tai rakkaudesta – ne ovat Kayokon omia johtopäätöksiä.	Kayokon käsitys rakkaudesta on niin satumaista, että se on korvannut kaiken ja elää jo oikeaa elämää hänen mielessään. Epätoivoisena hän on helposti hyväksi käytettävä. Mieskuvaa: Takahashia, joka on korostetun vastuuntuntoinen ja kunnollinen mies lukuunottamatta kaikki kirjan miehet ovat kiinnostuneita vain seksuaalisista suhteista, eivät sitoutumisesta tai perhe-elämästä.

Taulukko 41 Happy Mania

Episodi 11	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
<p>s. 99-108</p> <p>Kayoko saa potkut kirjakaupasta huonon työmoraalinsa takia. Takahashi yrittää auttaa häntä ja on huolestunut Kayokon tilanteesta, mutta on naiselle kuin ilmaa.</p>	<p>Kayoko jää kiinni lintsaamisesta töistä, kun Takahashi tuo ”sairaalle” kukkia. Takahashi on järkyttynyt ja tyrmistynyt tällaisesta epäjapanilaisesta käytöksestä. Kayoko ei näytä olevan millään lailla pahoillaan tai ymmärtävän edes mikä on vikana – hän on sentään rakastunut, työpaikka ja muu sellainen on vain sivuseikka.</p>	<p>Rakkaus on elämän kaikkenelevä pääasia. Elämän tapahtumat menettävät merkityksensä. Rakastunut nainen muuttuu vastuuttomaksi ja välinpitämättömäksi.</p> <p>Takahashin välittäminen ja huolenpito ei tuo hänelle minkäänlaista huomiota Kayokon taholta.</p>

Taulukko 42 Happy Mania

Episodi 12	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
<p>s. 112-118</p> <p>Kayoko näkee uuden ”miehensä” (Episodi 10) luona toisen naisen, alastomana, ja menettää malttinsa.</p>	<p>Kayoko on ensin hermostunut, kun näkee toisen naisen – luonnollinen reaktio sille, joka haluaa uskollisen poikaystävänsä. Hän jää tyrmistyneenä seisomaan ja toinen nainen myös hermostuu Tokin muihin – kuten juuri tuli todistettua – tyttöystäviin, varoittaa Kayokoa miehestä, lyö Tokia ja menee. Kayokon omalaatuisessa mielessä tämä kääntyy niin päin, että Toki valitsi hänet – vaikka mikään ei viittaa siihen objektiivisesti.</p>	<p>Molemmat naiset tuntuvat raivostuvan etteivät ole ainoita.</p> <p>Kayoko tuntuu olevan ymmällään, jos jokin ei menekään unelmien maailmankuvan mukaan, eikä tiedä mitä hänen tulisi tehdä.</p>

Taulukko 42 Happy Mania

Episodi 13	Tulkinta: Naiskuva	Ydinominaisuus
<p>s. 138-156</p> <p>Kayoko yrittää tulla toimeen avoin rakkaus -liitossa Tokin kanssa, mutta murtuu lopulta ja ymmärtää ettei halua sellaista.</p>	<p>Taas uusi nainen tulee Tokin luokse ja jää sinne. Toki selittää rakkausmentaliteettinsa – hän kysyy mikä tekee jostakusta poikaystävän(tyttöystävän)? Rakastelu? Ruoanlaitto? Miksei hän voisi rakastaa useaa naista ja olla usean naisen kanssa? Onko se pettämistä, jos ei ole kenenkään ”poikaystävä”?</p> <p>Kayoko ajattelee hetken, että kyllähän tämä näinkin toimii, mutta sitten hän tajuaa olevansa rakastaja, ei tyttöystävä – ja se ei hänelle käy.</p> <p>Hän suostuu melkein puolihuolimattomasti treffeille Takahashin kanssa – jo ennen kuin on käynyt hakkaamassa eronsa Tokin oveen. Treffejä Takahashin kanssa ei oteta erityisen vakavasti nytkään.</p>	<p>Miesten mahdottomuus sitoutua yhteen suhteeseen. Kayokon mahdottomuus hyväksyä muuta, kuin perinteistä rakkautta.</p>